

תמצית דוחות כספיים ליום 30 בספטמבר 2016

תוכן עניינים

<u>4</u>	דוח הדירקטוריון וההנהלה לרבעון השלישי לשנת 2016
<u>4</u>	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
<u>10</u>	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
<u>42</u>	סקירת הסיכונים
<u>70</u>	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים
<u>71</u>	הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי
<u>75</u>	חוות דעת רואה החשבון המבקר
<u>77</u>	דוח כספי שנתי מבוקר
<u>174</u>	ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח לדוח הרבעוני
<u>174</u>	ממשל תאגידי
<u>177</u>	פרטים נוספים
<u>196</u>	נספח
<u>202</u>	מילון מונחים
<u>209</u>	אינדקס

דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות

רשימת לוחות הכלולים בדוחות

8	נתונים עיקריים	1
14	ניתוח סך הרווח המימוני, נטו	2
15	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית	3
15	פירוט העמלות וההכנסות אחרות	4
16	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	5
16	פירוט ההוצאות האחרות	6
18	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	7
18	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים	8
19	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	9
19	אשראי לציבור לפי מגזרי פעילות	10
20	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	11
21	הרכב תיק ניירות הערך	12
22	פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים לקביעת השווי ההוגן של ניירות הערך	13
25	הרכב ההון לצורך חישוב יחס ההון	14
27	מגזרי פעילות פיקוחיים	15
29	תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מיגזרים	16
44	סיכון אשראי בעייתי	17
46	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	18
49	חשיפה למדינות זרות	19
54	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית	20
55	ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית	21
58	החשיפה של הבנק לשינויים בשיעורי הריבית	22
66	תיאור חשיפת ההון הפנוי בפועל, ברמת הקבוצה, בהשוואה למגבלות הדירקטוריון	23
67	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	24

דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2016

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

<u>5</u>	תיאור פעילות הבנק
<u>6</u>	שינויים עיקריים בתקופת הדוח
<u>7</u>	מידע כספי תמציתי עיקרי
<u>9</u>	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
<u>9</u>	יעדים ואסטרטגיה

דוח הדירקטוריון והנהלה לרבעון השלישי של שנת 2016

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 10 בנובמבר 2016 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק אוצר החייל בע"מ ליום 30 בספטמבר 2016.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

פעילות הבנק

פעילותו העסקית של הבנק מתמקדת במספר מישורים עיקריים:

- תיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות את ביטוין בהכנסות ריבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הקבוצה.
- שירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות במגוון רחב של פעילויות, בתחומי ניירות הערך, שירותי מידע, כרטיסי אשראי, מכשירים פיננסיים נגזרים, מט"ח, סחר בינלאומי, וכיו"ב.
- ייעוץ השקעות וייעוץ פנסיוני.
- השקעת הנוסטרו של הבנק וניהול סיכונים שוק ונזילות.

עיקר פעילותו של הבנק הינה פעילות קימעונאית. הבנק פועל באמצעות 47 סניפים ושלוחות, חלקם ממוקמים בקירבת ובתוך בסיסי צה"ל ומשרתים את לקוחות הבנק מקרב אוכלוסייה זו. חלקו של הבנק בקרב אוכלוסיית מערכת הביטחון גדול באופן משמעותי מחלקו במערכת הבנקאית. הבנק פועל בקרב לקוחותיו באמצעות שתי חטיבות עסקיות עיקריות:

החטיבה לבנקאות קימעונאית - מרכזת את פעילות הסניפים של הבנק בתחומי הבנקאות האישית, הפרטית והעסקים הקטנים ואחראית על תחום הבנקאות הישירה על מגוון פעילויותיה ועל הפעילות בשוק ההון ופעילות הייעוץ הפנסיוני. החטיבה ממזנה על תחום השיווק והפרסום של הבנק. מנהל החטיבה הקימעונאית אחראי לפעילות התפעול והלוגיסטיקה המתבצעת בעיקרה באמצעות הבנק הבינלאומי.

החטיבה לבנקאות עסקית – מנהלת את פעילות הבנק בתחום הלקוחות העסקיים, אחראית לאישורי אשראי ללקוחות בסכומים שמעבר לסמכות החטיבה הקימעונאית, אחראית על יחידת הבקרה העוסקת באיתור, סיווג וטיפול בלווים במעקב ובעייתיים ועל יישום נוהלי הבנק באשראי וכן אחראית לניהול מערך גביית חובות.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות בארץ ובעולם והשפעתן על מצב הנזילות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בריבית, שערי חליפין ואינפלציה, שערי מניות, מחירי אגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "ייהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות הנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק טבלת גורמי הסיכון בדוח השנתי. המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל, וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

שינויים עיקריים בתקופת הדוח

התייעלות

ביום 12 בינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - "הוראת ההתייעלות"). בהתאם למכתב על דירקטוריון הבנק להתוות תכנית רב שנתית להתייעלות.

תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת עלויות התכנית לעניין חשוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר.

בהמשך למהלכי התייעלות בהם נקט הבנק בשנתיים האחרונות, ביום 10 בנובמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק עדכון התוכנית האסטרטגית של הבנק בהיבט מהלכי התייעלות. מהלכי ההתייעלות כוללים, בין השאר, המשך הרחבת פעילות באמצעים דיגיטליים; צמצום שטחי נדל"ן בין השאר בשל צמצום מספר הסניפים; מהלכי התייעלות בתהליכי עבודה בסניפים ובמטה וסגירה הדרגתית של פעילות. כתוצאה מכך צפויה ירידה במצבת כח האדם של הבנק בכ- 120 עובדים עד לסוף שנת 2020, מתוכם כ- 40% בפרישה מוקדמת מרצון שתמשיך להעשות על בסיס הצעות פרטניות ולגופם של מקרים.

הבנק קיבל אישור עקרוני של הפיקוח על הבנקים לפריסת עלות המהלכים לעניין חישוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר.

עלות ההטבות לעובדים במסגרת מהלכי ההתייעלות בשנים 2016 ועד 2020 מוערכת בכ- 63 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס, אשר מתוכה, סך של 4.5 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס, נזקפו כהוצאה ברווח והפסד ברבעון השלישי של השנה (העלות מבוססת על הנחות אקטואריות, בין השאר ביחס לעלות הפרישה של עובדים). השפעת מהלכי ההתייעלות על יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון מוערכת בקטון של כ-0.4% ותיזקף, כאמור, לשיעורין על פני 5 שנים.

עקרונות הטיפול החשבונאי

עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית לעובדים בגין מהלכי ההתייעלות, יטופלו כהפסד אקטוארי ויזקפו לרווח כולל אחר.

בתקופות עוקבות יופחתו לרווח והפסד עלויות המהלכים כחלק מיתרת רווחים והפסדים אקטואריים בשיטת הקו הישר, על פני תקופת השירות הממוצעת הנוטרת של העובדים. במידה ובשנה מסוימת יעלו סך התשלומים בגין פיצויים על עלות השירות ועלות הרבית שהוכרו באותה שנה, תישם חשבונאות סילוק ובהתאם יואץ קצב הפחתת "הרווחים והפסדים אקטואריים" באותה תקופה, כך שיותאם לקצב סילוק ההתחייבות האקטוארית בתקופה.

יצוין כי הנתונים וההערכות שהובאו בדוח זה לעיל הינם בגדר מידע צופה פני עתיד, כמשמעותו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. היקף מהלכי ההתייעלות, יכולת הבנק להגשימם, יישומם בפועל והשפעתם על הרווח והפסד ועל יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון תלויים, בין היתר, במהלכי התייעלות בבנק, בעיתוי פרישת העובדים ובמאפייני אוכלוסיית הפורשים (וותק, גיל, מגדר ורמת שכר) לפיכך התוצאות בפועל של המהלכים עשויות להיות שונות מהותית ביחס לנתונים שצינו לעיל.

מידע כספי תמציתי עיקרי

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעה חודשים של שנת 2016 הסתכם ב- 74.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 48.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 54.4%.

הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכם ב- 20.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 12.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 68.0%.

השינוי ברווח הנקי בתשעה חודשים של שנת 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד משקף בעיקר:
- גידול בהכנסות ריבית נטו בסך של 70.0 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מהכנסות ריבית בגין שנים קודמות.
- גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 14.6 מיליון ש"ח המשקף בעיקר פער בהשפעת שינוי במקדמי הפרשה קבוצתית.
- קיטון בהכנסות מימון שאינן ריבית בסך 9.9 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מירידה ברווח ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה.
- קיטון בהכנסות מעמלות בסך 5.7 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מירידה בהכנסות מפעילות בשוק ההון ומניהול חשבון אשר קוזזה בחלקה בגידול בהכנסות מעמלות טיפול באשראי.
- גידול בהוצאות שכר בסך 3.8 מיליון ש"ח הנובע משינויים בהסכמי שכר בניכוי השפעת ירידה בהיקף כח אדם.
- קיטון בהוצאות התפעוליות בסך 6.0 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מקיטון בהוצאות אחזקה ופחת והוצאות עיבוד נתונים.
- עלייה בשיעור ההפרשה למס הנובעת מהשפעת הירידה בשיעור המס על יתרת המיסים הנדחים המסתכמת בכ- 2.9 מיליון ש"ח.

השינוי ברווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד משקף בעיקר:
- גידול בהכנסות ריבית נטו בסך של 13.5 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מגידול בהיקף הפעילות.
- גידול בהכנסות מימון שאינן ריבית בסך 0.9 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מגידול בהכנסות ממכשירים נגזרים.
- גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 2.1 מיליון ש"ח מרביתו נובעת מהשפעת שינוי במקדמי ההפרשה הקבוצתית.
- גידול בהכנסות אחרות בסך 2.8 מיליון ש"ח הנובע מרווח הון ממימוש מבנה סניף.
- גידול בהוצאות שכר בסך של 5.2 מיליון ש"ח כתוצאה משינויים בהסכמי השכר, מירידה בהיקף כח אדם ומהטיפול החשבונאי במהלכי ההתייעלות.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעה חודשים של שנת 2016 הסתכם ב- 8.35% בהשוואה ל- 5.74% בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכם שיעור תשואת הרווח הנקי להון מיוחס לבעלי מניות הבנק ב- 6.88% בהשוואה ל- 4.33% ברבעון המקביל אשתקד.

סך נכסי הבנק ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב- 20,397.7 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 19,172.0 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 6.4%.

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב- 12,389.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 11,791.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 5.1%.

פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמו ב- 16,759.3 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 15,454.3 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 8.4%.

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב- 1,199.1 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 1,164.7 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 3.0%.

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2016 עמד על שיעור של 10.81% בהשוואה ל- 9.83% ביום 31 בדצמבר 2015. יחס ההון הכולל עמד על 13.84% בהשוואה ל- 13.25% ביום 31 בדצמבר 2015.

**נתונים עיקריים
רווח ורווחיות**

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
שינוי	2015	2016	
במיליוני ש"ח			
20.6%	292.2	352.3	רווח מימוני, נטו(1)
(3.0%)	174.3	169.0	עמלות והכנסות אחרות
11.7%	466.5	521.3	סך ההכנסות
(3.3%)	170.8	165.1	מזה: עמלות
-	(0.2)	14.4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(0.6%)	387.7	385.5	הוצאות תפעוליות ואחרות
54.4%	48.2	74.4	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

מאזן

שינוי בהשוואה ליתרה		ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	
ביום 30	ביום 31	ביום 30	ביום 31	ביום 31	
בספטמבר 2015	בדצמבר 2015	בספטמבר 2015	בדצמבר 2015	בספטמבר 2016	
במיליוני ש"ח					
ב-%					
9.7%	6.4%	19,172.0	18,589.1	20,397.7	סך כל הנכסים (סך כל המאזן)
4.6%	5.1%	11,791.4	11,845.6	12,389.9	אשראי לציבור, נטו
(43.6%)	(35.0%)	1,809.0	2,085.2	1,175.7	ניירות ערך
12.8%	8.4%	15,454.3	14,852.3	16,759.3	פקדונות הציבור
(25.1%)	(23.5%)	665.9	680.6	509.7	כתבי התחייבות נדחים
4.6%	3.0%	1,164.7	1,146.6	1,199.1	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
(0.9%)	0.4%	296.0	299.7	297.1	סיכון אשראי בעייתי

יחסים פיננסיים עיקריים

ליום 30 בספטמבר	ליום 30 בספטמבר	ליום 31 בדצמבר	
2016	2015	2015	
5.9%	6.2%	6.1%	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לסך כל המאזן
0.15%	*	*	הוצאות בגין הפסדי אשראי לאשראי לציבור, נטו
10.81%	9.63%	9.83%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.84%	13.23%	13.25%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
5.60%	5.78%	5.73%	יחס מינוף
406%	341%	376%	יחס כיסוי נזילות
60.7%	63.7%	61.5%	אשראי לציבור, נטו לסך כל המאזן
82.2%	79.9%	80.6%	פקדונות הציבור לסך כל המאזן
135.3%	125.4%	131.1%	פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו
73.9%	83.1%	82.3%	הוצאות תפעוליות ואחרות לסך ההכנסות
8.35%	5.74%	5.78%	תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק

*שיעור הוצאה קטן מ 0.05%

(1) רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

הסיכונים העיקריים אליהם חשוף הבנק

פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים שבהם הינם: סיכוני האשראי, סיכוני שוק ונזילות, סיכונים תפעוליים, סיכון ציות וסיכון איסור הלבנת הון.

הסיכונים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים אחרים ובאחריותם. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Assessment Process), הבנק מבצע תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואיתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מותאמת למדיניות קבוצת הבנק הבינלאומי ומכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה ביקורת ודיווח נאותים.

יעדים ואסטרטגיה

הנהלת הבנק מוכוונת ומונחת על ידי הדירקטוריון וועדותיו באשר לאסטרטגיה ולמדיניות העסקית של הבנק. במסגרת זו, מאושרים על ידי הדירקטוריון המטרות, היעדים הכמותיים והאיכותיים ותחומי הפעילות של הבנק.

על בסיס התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק, מגישה ההנהלה לדירקטוריון תכנית עבודה שנתית ואת תקציב הבנק, תוך פירוט כמותי ואיכותי של תמהיל ההכנסות, ההוצאות וההשקעות, שהנהלת הבנק קבעה לעצמה כיעדים ארוכי טווח ויעדים פרטניים לשנת העבודה השוטפת.

הדירקטוריון וועדותיו מפקחים ומבקרים את עבודת ההנהלה בכל הקשור ביישום האסטרטגיה והמדיניות העסקית, כפי שאושרו על ידם. הדירקטוריון גם מאשר את מדיניות ניהול הסיכונים הכוללת, לרבות קביעת מגבלות שונות לחשיפות בתחום סיכוני האשראי, השוק והנזילות. היחידות השונות בבנק, במערך הסניפים ובמטה, פועלות במסגרת נהלים וחוזרים כתובים המנחים אותן בפעילותן השוטפת. נהלים אלו מגדירים, בין היתר, את סמכויות היחידות השונות בבנק, ואת דרכי הפעולה בהן עליהן לנקוט.

הבנק פועל על פי תכנית אסטרטגית לשנים 2014 – 2018 שאושרה על ידי הדירקטוריון. דיון בתכנית נערך לאחרונה בחודש ספטמבר 2016.

התוכנית מושתתת על התנהלות מידתית בכל תחומי הפעילות, מתוך שאיפה לרווחיות נאותה ויציבה לאורך זמן והיא שומרת על מרכזיותה של הפעילות הקימעונית ועל התמקדות במתן שירות לאוכלוסיית מערכת הביטחון מתוך שאיפה לרווחיות נאותה, ויציבה לאורך זמן תוך נקיטת צעדי התייעלות ושימוש גובר בערוצי הבנקאות הישירה.

בבנקאות העסקית/ מסחרית מושם דגש על המשך הגדלת תיק האשראי, בעיקר בלקוחות קטנים ובינוניים. הבנק בוחן את התוכנית מדי שנה בהתייחס לסביבה המקרו כלכלית, להתפתחויות התחרותיות במשק, לסביבה הרגולטורית, להתפתחויות הטכנולוגיות ומעדכן במידת הצורך את התוכניות והמהלכים הנובעים מהתוכנית האסטרטגית.

הסבר וניתוח התוצאות והמצב העסקי

<u>11</u>	סקירה כלכלית
<u>14</u>	התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל
<u>18</u>	מבנה והתפתחות הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
<u>27</u>	מגזרי פעילות פיקוחיים

הסבר וניתוח התוצאות והמצב העסקי

סקירה כללית התפתחויות ריאליות

האינדיקטורים לפעילות הריאלית שפורסמו הינם חיוביים ומעידים כי המשק הוסיף לצמוח במחצית הראשונה של שנת 2016 בקצב המתון שאפיין אותו בשנים האחרונות. על פי האומדן האחרון שפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס") במהלך חודש אוקטובר 2016 ישנו שיפור בשיעור הצמיחה. ברבעון השני של שנת 2016 צמח המשק ב-3.2% במונחים שנתיים, לאחר עלייה של 2.0% במחצית השנייה של שנת 2015 ו-2.7% במחצית הראשונה של שנת 2015. העלייה בתוצר במחצית הראשונה של השנה משקפת עליות בהוצאה לצריכה פרטית, בהוצאה לצריכה ציבורית, בהשקעות בנכסים קבועים ובייצוא סחורות והשירותים.

המדד המשולב של בנק ישראל מצביע על האטה מסוימת בקצב הצמיחה, כאשר בשמונת החודשים הראשונים של שנת 2016 עלה המדד בכ-1.55%, לעומת עלייה של כ-1.65% בשמונת החודשים הראשונים של שנת 2015.

חטיבת המחקר של בנק ישראל העלתה בחודש ספטמבר 2016 את תחזית צמיחת התוצר לשנת 2016 ל-2.8%, לעומת 2.4% בתחזית הקודמת שניתנה בחודש יוני 2016. כמו כן הועלתה תחזית הצמיחה לשנת 2017 ל-3.1% לעומת 2.9% בתחזית הקודמת, על רקע עלייה בתחזית הגידול הן בצריכה הפרטית והן בצריכה הציבורית.

תקציב המדינה

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 חל גידול בגירעון הפעילות התקציבית של הממשלה שהסתכם בכ-6.1 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון בסך של כ-4.2 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגירעון המתוכנן לשנת 2016 עומד על 35 מיליארד ש"ח, שהם 2.9% מהתמ"ג, כאשר ב-12 החודשים האחרונים (אוקטובר 2015 - ספטמבר 2016) עמד הגירעון בתקציב המדינה על 2.2% מהתמ"ג בלבד. בתשעת החודשים הראשונים של השנה, הוצאות המשרדים האזרחיים עלו ב-8.9% (לעומת תכנון גידול גבוה יותר בשיעור של 11.4% בתקציב 2016) והוצאות מערכת הביטחון עלו ב-2.2% (לעומת ירידה בשיעור של כ-3.7% בתקציב 2016), בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

גביית המסים בחודשים ינואר-ספטמבר 2016 הסתכמה ב-216.1 מיליארד ש"ח, עלייה נומינלית של 4.5%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, כאשר העלייה נרשמה הן במסים הישירים והן בעקיפים.

במהלך חודש אפריל, חברת הדירוג Fitch העלתה את תחזית דירוג האשראי של מדינת ישראל על החוב במטבע חוץ מיציב לחיובי ואישררה אותו ברמה של A. עידכון התחזית כלפי מעלה נובע מהתחזקות נוספת בחשבונות החיצוניים של ישראל (עודף בחשבון השוטף שהתרחב ועלייה ביתרות המט"ח של בנק ישראל) והשיפור בהפחתת יחס החוב הציבורי לתוצר, תוך שימת דגש לסיכונים הפוליטיים המכבידים על דירוג האשראי.

אינפלציה

סביבת האינפלציה במשק ממשיכה להיות נמוכה באופן יחסי. מדד המחירים לצרכן בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 נותר ללא שינוי. נרשמה ירידה בעיקר בסעיפי הלבשה והנעלה - 11.9% וריהוט וציוד לבית - 1.3%. מנגד, נרשמה עליה בסעיפי הדיור - 1.9% והחינוך, התרבות והבידור - 1.7%. ב-12 החודשים האחרונים נרשמה אינפלציה שלילית בשיעור של 0.4% והמדד ללא דיור ירד ב-1.2%.

חטיבת המחקר של בנק ישראל העריכה בחודש ספטמבר 2016, כי סביבת האינפלציה בשנת 2016 תמשיך להיות שלילית אך ברמה נמוכה. בשנת 2017 האינפלציה צפויה לעלות בהדרגה עד לרמה שנתית של 1.1%, עדיין ברף התחתון של יעד האינפלציה, בעיקר על רקע הצפי לעצירת הירידה במחירי הסחורות והצפי לעלייה ברמת האינפלציה בעולם וגם התקרבות המשק לתעסוקה מלאה צפויה לתמוך בעלייה באינפלציה.

נכון לחודש ספטמבר, ציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון ל-12 החודשים הקרובים עדיין נמוכות ועומדות על שיעור של 0.5%.

שוק הדיור

על פי אומדן מדד מחירי הדירות של הלמ"ס שפורסם בחודש ספטמבר 2016, נרשמה עלייה מתונה של כ-0.4% במחירי הדירות בחודשים יולי - אוגוסט 2016, לעומת החודשים יוני - יולי 2016, כאשר ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש אוגוסט 2016 עלו המחירים בשיעור חד של כ-6.8%.

במחצית הראשונה של שנת 2016 הוחל בבנייתן של 24,090 דירות חדשות (ירידה של כ-6.9%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד) ונסתיימה בנייתן של 19,880 דירות (ירידה של כ-11.5%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד). הרבעון השני של 2016 היה הרבעון החמישי ברציפות בו נרשמה ירידה במספר הדירות שנסתיימה בנייתן.

בביקוש לדירות, בחודשים ינואר - אוגוסט 2016 נרשמה ירידה בביקוש לדירות חדשות ונמכרו כ-20,230 דירות חדשות, ירידה של כ-9.5%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

בחודש אוגוסט 2016 נטל הציבור משכנתאות בהיקף של 5.5 מיליארד ש"ח, גבוה במקצת מהממוצע החודשי ב-12 החודשים האחרונים שעמד על כ-5.1 מיליארד ש"ח. שיעור המשכנתאות לרכישת דירות להשקעה מוסיף לרדת, ובחודש אוגוסט 2016 עמד על 13.7%, לעומת ממוצע של 14.9% ב-12 החודשים האחרונים.

שוק העבודה

נתוני האבטלה ממשיכים להיות חיוביים ואף בשיפור. שיעור האבטלה בחודש אוגוסט 2016 (בקרב גילאי 15 ומעלה) ירד ל-4.6%, לעומת 4.7% בחודש יולי 2016. בקרב גילאי העבודה העיקריים (גילאי 25-64) שיעור האבטלה מועסקים נשאר בחודש אוגוסט על רמה של 4.0%, בדומה לחודש יולי.

שער החליפין

בתשעה חודשים של שנת 2016 נחלשו שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של 3.7% ושער החליפין של השקל מול האירו בשיעור של 1.0%.

במהלך תשעה החודשים הראשונים של שנת 2016 רכש בנק ישראל כ-4.6 מיליארד דולר (מזה כ-1.2 מיליארד דולר רכישות שנועדו לקזז את ההשפעה מהפקת גז בישראל על שער החליפין). בחודש נובמבר 2015 הודיע בנק ישראל שבמסגרת התכנית לקיזוז השפעת הפקת הגז בישראל על שער החליפין, ירכוש הבנק 1.8 מיליארד דולר בשנת 2016.

שיעור השינוי		שער החליפין ליום			
ינואר - ספטמבר 2015	ינואר - ספטמבר 2016	30.9.15	31.12.15	30.9.16	
0.9%	(3.7%)	3.92	3.90	3.76	דולר
(6.8%)	(1.0%)	4.40	4.25	4.20	אירו

ריבית בנק ישראל

בחודש פברואר 2015 החליטה הוועדה המוניתרית של בנק ישראל על הפחתת שיעור הריבית לחודש מרס, לרמה של 0.1%. ההחלטה התקבלה על רקע התגברות קצב הייסוף בשקל והשפעותיו האפשריות על הפעילות במשק והאינפלציה ונועדה, בין היתר, להחזיר את האינפלציה אל תוך יעד יציבות המחירים. מאז הריבית נותרה יציבה, זאת על רקע האינפלציה הנמוכה. הוועדה העריכה כי המדיניות המוניתרית תיוותר מרחיבה למשך זמן רב. חטיבת המחקר של בנק ישראל העריכה בחודש ספטמבר 2016 כי ריבית בנק ישראל צפויה להיוותר ברמתה הנוכחית בכל שנת 2016 ולעלות בהדרגה רק החל מהרבעון השלישי של שנת 2017.

הסביבה הגלובלית

מגמת ההתמתנות בפעילות הכלכלית העולמית נמשכת, במיוחד בכלכלות המפותחות. תחזית הצמיחה הגלובלית החזויה של קרן המטבע הבינלאומית לשנת 2016, נשארה בחודש אוקטובר 2016 ב-3.1%. גם לשנת 2017 נשארה התחזית ברמה של 3.4%. תחזית הצמיחה של ארה"ב לשנת 2016 ירדה ל-1.6% מ-2.2% בתחזית הקודמת ולשנת 2017 ירדה מ-2.5% ל-2.2%. תחזית הצמיחה של ישראל נותרה על 2.8% בשנת 2016 ועל 3% בשנת 2017.

המשק העולמי ממשיך לצמוח בקצב אטי, וקצב הגידול של הסחר העולמי ממשיך לרדת – בשנה האחרונה הוא צמח בפחות מ-1%. הבנקים המרכזיים בעולם ממשיכים להנהיג מדיניות מוניתרית מרחיבה מאוד, והאינפלציה נותרה נמוכה מאוד, אם כי חלק מהגורמים הדפלציוניים מתחילים להתמתן.

בארה"ב, הצפי על פי מדד GDPNOW הנו שברבעון השלישי תירשם צמיחה של 2.9%, אך זהו שיעור צמיחה שלא יספיק כדי לפצות על הצמיחה הנמוכה בשני הרבעונים הקודמים. הצריכה הפרטית מוסיפה

להוביל את הכלכלה, בשעה שבמגזר התעשייתי נמשכת חולשה וההערכות הן ששוק העבודה מתקרב לתעסוקה מלאה.

באירופה הנתונים ממשיכים להצביע על קצב צמיחה נמוך, וה-ECB צופה צמיחה של 1.6% בשנים 2017-2018. ההתפתחויות הפוליטיות מהוות את הסיכון העיקרי לצמיחה. בבריטניה, מדד מנהלי הרכש שירד בחדות לאחר משאל העם אך שב ועלה לרמות שמעידות על התרחבות; אולם לפי מרבית ההערכות צפויה פגיעה בפעילות, ועוצמתה תהיה תלויה בהסכמים שיגובשו.

הצמיחה ביפן נותרה כמעט אפסית, והבנק המרכזי הודיע על תכנית "לשליטה על עקום הריביות" – תכנית שבמסגרתה הוא יחתור לשמר את תשואת האג"ח הממשלתיות לעשר שנים בקרבת רמתה הנוכחית, סביב ה-0.0%. נוסף לכך הוא התחייב להמשיך את ההרחבה המונית גם לאחר שהאינפלציה תגיע ל-2.0%. במרבית המשקים המתעוררים חל שיפור מסוים בהערכות לגבי הפעילות, ומרבית הנתונים הכלכליים שפורסמו לאחרונה בסין היו חיוביים. מדד עלויות הייצור (PPI) בסין עומד מתחילת השנה על 0.8%, והמשך התייצבותו עשוי להקטין את הלחצים הדפלציוניים בעולם.

שוקי ההון

בשוק ההון המקומי, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 ירדו קלות מדדי המניות העיקריים. מדד ת"א 100 ירד בכ-0.8% ומדד ת"א 25 ירד בכ-0.3%. מדד האג"ח הכולל עלה בשיעור של 2.6%. מחזורי המסחר של המניות הכלולות במדד ת"א 25 ירדו בכ-7.8% בהשוואת תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, לתקופה המקבילה אשתקד, במקביל לירידה של 5.3% במחזורי המסחר של המניות הכלולות במדד ת"א 100, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. מחזורי המסחר של אגרות החוב ירדו בשיעור של כ-14.1%.

מחזורי מסחר יומיים ממוצעים		שיעור השינוי		
במיליוני ש"ח		ב-%		
ינואר- ספטמבר 2015	ינואר- ספטמבר 2016	ינואר- ספטמבר 2015	ינואר- ספטמבר 2016	
686	632	1.8%	(0.3%)	מדד ת"א 25
872	826	0.9%	(0.8%)	מדד ת"א 100
4,394	3,776	1.5%	2.6%	מדד אג"ח כללי

בסך גיוסי ההון (מניות ואג"ח), במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 חלה עלייה של כ-53%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נרשם בעיקר בגין הקצאה פרטית שביצעה חברת טבע במסגרת רכישת הפעילות הגרנית של Allergan plc בסך כ-21 מיליארד ש"ח.

היקף גיוסי ההון		במיליוני ש"ח		
		ינואר- ספטמבר 2015	ינואר- ספטמבר 2016	
484.2%	שיעור השינוי	4,814	28,122	מניות והמרים
25.8%		29,276	36,822	אג"ח ממשלתי
24.6%		45,564	56,761	אג"ח קונצרני (כולל מוסדי)
52.8%		79,654	121,705	סך הכל

מדד ה-S&P-500 עלה בכ-6.1% במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016. באירופה, ירד מדד הירוסטוקס-600 בכ-6.3% ומדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) עלה בכ-13.8%.

התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעה חודשים של שנת 2016 הסתכם ב- 74.4 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך של 48.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 54.4%.

הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכם ב- 20.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 12.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 68.0%.

הכנסות והוצאות

הכנסות ריבית, נטו הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2016 ב- 345.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 275.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 25.4%, מרביתו נובעת מהכנסה מריבית בגין תקופות קודמות.

ברבעון השלישי הסתכמו הכנסות הריבית, נטו ב- 104.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 91.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 14.8% הנובע בעיקר מגידול בהיקף הפעילות ועלייה במרווח הפיננסי.

הכנסות המימון שאין מריבית הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2016 ב- 7.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 16.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהכנסות מימון שאין מריבית נובעת בעיקר משינוי ברווח מממוש ניירות ערך זמינים למכירה.

ברבעון השלישי הסתכמו הכנסות המימון שאין מריבית ב- 1.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 0.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

רווחי המימון הנובעים מכלל הנכסים וההתחייבויות של הבנק כוללים את הכנסות הריבית, נטו בצירוף הכנסות המימון שאין מריבית. הכנסות המימון שאין מריבית כוללות הכנסות מימון ממכשירים פיננסיים נגזרים שהם חלק בלתי נפרד מניהול החשיפות של הבנק.

להלן מרכיבי הרווח מפעילות מימון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2015	2016	2015	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
114.7	105.5	368.7	304.3	הכנסות ריבית
10.1	14.4	23.4	29.0	הוצאות ריבית
104.6	91.1	345.3	275.3	הכנסות ריבית, נטו
1.0	0.1	7.0	16.9	הכנסות (הוצאות) מימון שאין מריבית
105.6	91.2	352.3	292.2	סך הרווח מפעילות מימון נטו

להלן ניתוח סך הרווח מפעילות מימון, נטו:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2015	2016	2015	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
102.8	89.3	342.3	266.8	רווח מפעילות שוטפת
1.5	0.7	4.7	17.7	הכנסות מממוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב
(0.6)	0.6	(0.4)	1.8	רווחים (הפסדים) מהשקעות אחרות
1.9	0.6	5.7	5.9	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים
105.6	91.2	352.3	292.2	סך הכל

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית:

לתשעה חודשים		לשלושה חודשים		
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		
2015	2016	2015	2016	
2.64%	2.77%	2.63%	2.56%	שיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית
0.44%	0.35%	0.66%	0.47%	שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות ריבית
2.20%	2.42%	1.97%	2.09%	פער הריבית הכולל
				יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים
2.38%	2.60%	2.27%	2.33%	נושאי הריבית

הגידול בשיעור ההכנסה על נכסים בתשעה חודשים של שנת 2016 נובע מהכנסות ריבית בגין תקופות קודמות, שקוזז בחלקו בהשפעת המדד על המרווח בפעילות צמודת מדד. לפירוט דוח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית, ראהנספח 1 בפרק ממשל תאגיד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעה חודשים של שנת 2016 הסתכמו ב- 14.4 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה בסך של (0.2) מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ההוצאות בגין הפסדי אשראי ב- 6.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 4.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השינוי בהפרשה להפסדי אשראי נבע בעיקר משינוי במקדמי ההפרשה הנמדדת על בסיס קבוצת. בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים מחודש יולי 2016, כלל הבנק את שיעורי המחיקות משנת 2011 בממוצע שיעורי ההפסד שמשמש בסיס לקביעת ההפרשה הקבוצתית. יישום הנחיה זו הביא לגידול של 2.6 מיליון ש"ח בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי. הבנק בחר לזקוף השפעה זו ברבעון השני של השנה.

פרטים על הרכב החובות הבעייתיים ראה בפרק "מבנה והתפתחות הנכסים ההתחייבויות ההון והלימות ההון" ובפרק "סקירת הסיכונים" להלן.

העמלות וההכנסות האחרות, הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2016 ב- 169.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 174.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.0%. ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו העמלות וההכנסות האחרות ב- 60.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 57.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.7% הנובע מרווח הון ממכירת מבנה סניף בבעלות הבנק. להלן פירוט ההכנסות מעמלות והכנסות אחרות:

לתשעה חודשים שהסתיימו			לשלושה חודשים שהסתיימו			
ביום 30 בספטמבר			ביום 30 בספטמבר			
2015	2016	שינוי	2015	2016	שינוי	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
36.0	34.2	(5.0%)	11.8	12.0	1.7%	עמלות פעילות עו"ש
38.3	43.5	13.6%	13.9	15.3	10.1%	אשראי, ערבויות וסחר חוץ
19.1	19.5	2.1%	6.8	7.0	2.9%	כרטיסים מגנטיים
72.6	62.9	(13.4%)	22.9	20.8	(9.2%)	מפעילות בשוק ההון
4.8	5.0	4.2%	1.6	1.8	12.5%	עמלות אחרות
170.8	165.1	(3.3%)	57.0	56.9	(0.2%)	סך כל העמלות
3.5	3.9	11.4%	0.3	3.1	933.3%	הכנסות תפעוליות אחרות
174.3	169.0	(3.0%)	57.3	60.0	4.7%	סך כל ההכנסות מעמלות והתפעוליות האחרות

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2016 ב- 385.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 387.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 0.6%. ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ההוצאות התפעוליות והאחרות ב- 127.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 123.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.9%.

לשלושה חודשים שהסתיימו			לתשעה חודשים שהסתיימו		
ביום 30 בספטמבר			ביום 30 בספטמבר		
2016	2015	שינוי	2016	2015	שינוי
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
70.8	65.6	7.9%	220.0	216.2	1.8%
19.4	20.4	(4.9%)	56.9	60.2	(5.5%)
37.0	37.6	(1.6%)	108.6	111.3	(2.4%)
127.2	123.6	2.9%	385.5	387.7	(0.6%)

משכורות והוצאות נלוות

אחזקה ופחת בניינים וציוד

הוצאות אחרות

סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2016 ב- 220.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 216.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 1.8%. ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו המשכורות והוצאות הנלוות ב- 70.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 65.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.9%.

הגידול בהוצאות השכר בתשעה חודשים של שנת 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד המסתכם ב- 3.8 מיליון ש"ח נובע בעיקר מהשפעת הסכמי השכר בקיזוז ירידה בהיקף כוח האדם המועסק.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2016 ב- 56.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 60.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 5.5%. ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד ב- 19.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 20.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 4.9%.

ההוצאות האחרות הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2016 ב- 108.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 111.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.4%. ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ההוצאות האחרות ב- 37.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 37.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 1.6%. מרבית הקיטון בהוצאות תפעוליות בתשעה חודשים של שנת 2016 נובע מירידה בהוצאות עיבוד נתונים.

ההפרשה למיסים הסתכמה בתשעה חודשים של שנת 2016 ב- 47.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 30.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 52.6%. ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמה ההפרשה למיסים ב- 11.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 8.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 37.3%. שיעור ההפרשה למיסים בתשעה חודשים של שנת 2016 הסתכם ב- 38.7% בהשוואה לשיעור של 39.0% בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים בתשעה חודשים של שנת 2016 מסתכם ב-35.90% בהשוואה ל- 37.71% בתקופה המקבילה אשתקד ול- 37.58% בכל שנת 2015. שיעור המס האפקטיבי בתשעה חודשים הושפע בעיקר מההוצאה שנרשמה בגין השפעת השינוי בשיעור מס החברות מ 26.5% ל-25.0% על יתרות המסים הנדחים, השפעה המסתכמת בהוצאה בסך של כ- 2.9 מיליון ש"ח.

לפרטים נוספים ראה ביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.

הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בתשעה חודשים של שנת 2016 ב- 34.4 מיליון ש"ח, סכום זה הושפע מהרווח הנקי בתשעה חודשים של 2016 המיוחס לבעלי מניות הבנק בסך של 74.4 מיליון ש"ח, מהתאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי שוק בסך של 5.7 מיליון ש"ח, ומשינוי בהטבות לעובדים בסך של (45.7) מיליון ש"ח. השינוי ברווח הכולל הנובע מהטבות לעובדים משקף שינוי אקטוארי הנובע בעיקר מן הטיפול החשבונאי בהצגת השפעת מהלכי ההתייעלות על חישוב העתודות להטבות לאחר פרישה.

**מבנה והתפתחות הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
התפתחות סעיפי המאזן העיקריים**

שינוי לעומת היתרה		ליום 31		ליום 30 בספטמבר	
ביום 31	ביום 30	בדצמבר	בדצמבר	ביום 31	ביום 30
2015	2015	2015	2015	2015	2016
אחוזים		במיליוני ש"ח			
6.4%	9.7%	19,172.0	18,589.1	20,397.7	סך כל המאזן
5.1%	4.6%	11,791.4	11,845.6	12,389.9	אשראי לציבור, נטו
25.4%	52.0%	5,196.4	4,285.4	6,515.4	מזומנים ופקדונות בבנקים
(35.0%)	(43.6%)	1,809.0	2,085.2	1,175.7	השקעה בניירות ערך
(7.5%)	(6.2%)	81.2	80.1	75.1	השקעות בבניינים וציוד
8.4%	12.8%	15,454.3	14,852.3	16,759.3	פקדונות הציבור
3.0%	4.6%	1,164.7	1,146.6	1,199.1	הון מיוחס לבעלי מניות הבנק
		6.1%	6.2%	5.9%	יחס ההון לסך המאזן
		61.5%	63.7%	60.7%	יחס האשראי לציבור, נטו לסך המאזן

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

שינוי לעומת היתרה		ליום 31		ליום 30 בספטמבר	
ביום 31	ביום 30	בדצמבר	בדצמבר	ביום 31	ביום 30
2015	2015	2015	2015	2015	2016
אחוזים		במיליוני ש"ח			
(1.5%)	(17.9%)	6.5	7.8	6.4	אשראי תעודות
5.9%	(2.2%)	63.9	69.2	67.7	ערבויות להבטחת אשראי
(28.5%)	(40.8%)	337.8	407.9	241.5	ערבויות לרוכשי דירות
3.7%	3.1%	185.6	186.6	192.4	ערבויות והתחייבויות אחרות
(14.2%)	(12.7%)	2,675.0	2,628.0	2,294.1	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
					מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
5.9%	8.5%	1,597.0	1,558.4	1,690.8	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
300.6%	216.0%	382.3	484.7	1,531.6	התחייבויות להוצאת ערבויות
269.4%	134.3%	84.4	133.1	311.8	מסגרות לפעולות למכשירים נגזרים שלא נוצלו
2.7%	8.8%	156.9	148.1	161.2	סך הכל
18.4%	15.5%	5,489.4	5,623.8	6,497.5	

מכשירים פיננסיים - ערך נקוב

שינוי לעומת היתרה		ליום 31		ליום 30 בספטמבר	
ביום 31	ביום 30	בדצמבר	בדצמבר	ביום 31	ביום 30
2015	2015	2015	2015	2015	2016
אחוזים		במיליוני ש"ח			
(100.0%)	(100.0%)	100.2	150.7	-	חוזי ריבית שקל מדד
4.3%	(9.2%)	425.5	488.7	443.7	חוזי ריבית - אחר
15.9%	9.9%	893.6	942.4	1,035.4	חוזי מטבע חוץ
(5.7%)	(45.1%)	934.2	1,605.6	880.8	חוזים בגין מניות
0.3%	(26.0%)	2,353.5	3,187.4	2,359.9	סך הכל

אשראי לציבור לפי מגזרי הצמדה:

מטבע ישראל

שינוי לעומת התורה				
ביום 31	ביום 30	ליום 31	ליום 30 בספטמבר	
בדצמבר	בספטמבר	בדצמבר	בספטמבר	2016
2015	2015	2015	2015	2016
אחוזים		במיליוני ש"ח		
4.3%	4.8%	8,179.8	8,147.6	8,535.1
7.7%	(19.5%)	2,048.9	2,741.9	2,206.7
9.6%	37.9%	755.3	600.4	827.8
1.9%	98.0%	935.2	481.2	952.8
31.6%	(58.3%)	1.9	6.0	2.5
5.1%	4.6%	11,921.1	11,977.1	12,524.9

סיכון האשראי הכולל לציבור הסתכם ביום 30 בספטמבר 2016 ב- 18,656.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 17,249.2 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 17,110.9 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 8.16% ו- 9.03% בהתאמה.

התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק

שינוי לעומת היתרה		ליום 31			
ביום 31	ביום 30	בדצמבר	בספטמבר	ליום 30 בספטמבר	
בדצמבר	בספטמבר	2015	2015	2016	
אחוזים	אחוזים	במיליוני ש"ח			
22.1%	5.4%	812.6	941.5	992.4	בינוי ונדלן
6.9%	1.2%	1,243.3	1,313.2	1,328.6	תעשייה
6.5%	5.6%	2,870.9	2,897.0	3,058.4	מסחר ושירותים
9.0%	9.8%	12,184.1	12,097.5	13,277.2	אנשים פרטיים
9.0%	8.2%	17,110.9	17,249.2	18,656.6	סך הכל

בהתפלגות לפי ענפי משק מהווה האשראי לאנשים פרטיים את עיקר האשראי בבנק. ביום 30 בספטמבר 2016 היה חלקו של אשראי זה כ-71% מסיכון האשראי לציבור בבנק, בהשוואה לכ-70% ביום 30 בספטמבר 2015 וכ-71% ביום 31 בדצמבר 2015.

פעילות משכנתאות – פעילות המשכנתאות בבנק מתבצעת באמצעות דלפקי משכנתאות של הבנק הבינלאומי המוצבים בחלק מסניפי הבנק. יתרות האשראי אינן כלולות בספרי הבנק.

סיכון האשראי לדיור הכלול בספרי הבנק ביום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-242.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל-212.8 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו-209.2 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 13.8% ו-15.7%, בהתאמה. היקף האשראי האמור מהווה כ-1.9% מסיכון האשראי המאזני ביום 30 בספטמבר 2016 בהשוואה ל-1.8% ביום 30 בספטמבר 2015 וביום 31 בדצמבר 2015. מרבית האשראי לדיור הינו אשראי למטרות דיור הניתן לאוכלוסיית מערכת הביטחון כחלק מן האשראי בתנאי מכרז, ללא משכון נכס.

היקף האשראי הבעייתי בבנק ביום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-297.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל-299.7 ביום 30 בספטמבר 2015 ו-296.0 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, קיטון בשיעור של 0.9% וגידול בשיעור של 0.4%, בהתאמה.

השיעור הכולל של החובות הבעייתיים ביחס לסיכון האשראי מסתכם ביום 30 בספטמבר 2016 ב-1.6% בהשוואה ל-1.7% ביום 30 בספטמבר 2015 וביום 31 בדצמבר 2015. השיעור הכולל של חובות משקי בית בעייתיים ביחס לסיכון האשראי שלהם מסתכם ביום 30 בספטמבר 2016 ב-0.8% בהשוואה לשיעור של 0.7% ביום 30 בספטמבר 2015 וביום 31 בדצמבר 2015. השיעור הנמוך של החובות הבעייתיים מכלל משקי הבית משקף בעיקר את איכות הלווים בקרב אוכלוסיית מערכת הביטחון.

לפרטים נוספים ראה פרק "סיכון אשראי" להלן ובדוח על ניהול הסיכונים באתר הבנק.

ההשקעה בניירות ערך

ההשקעה בניירות ערך הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2016 ב- 1,175.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 2,085.2 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 1,809.0 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, קיטון בשיעור של 43.6% ו- 35.0%, בהתאמה.

א. הרכב ניירות הערך בהתאם לסווגם המאזני

שינוי לעומת היתרה		ליום 31		ליום 30 בספטמבר	
ביום 31	ביום 30	בדצמבר	בדצמבר	2015	2016
בדצמבר	בספטמבר	2015	2015	2015	2016
אחוזים		במיליוני ש"ח			
(2.0%)	(2.7%)	123.6	124.4	121.1	תיק לפדיון
(37.5%)	(46.3%)	1,673.4	1,948.3	1,046.5	תיק זמין למכירה
(32.5%)	(35.2%)	12.0	12.5	8.1	תיק למסחר
(35.0%)	(43.6%)	1,809.0	2,085.2	1,175.7	סך כל תיק ההשקעות

ב. להלן הרכב תיק ניירות הערך לפי מנפיק בערכם המאזני

שינוי לעומת היתרה		ליום 31		ליום 30 בספטמבר	
ביום 31	ביום 30	בדצמבר	בדצמבר	2015	2016
בדצמבר	בספטמבר	2015	2015	2015	2016
אחוזים		במיליוני ש"ח			
(36.7%)	(46.0%)	1,532.2	1,794.3	969.5	אגרות חוב ממשלתיות
(32.7%)	(36.4%)	199.9	211.5	134.6	אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
(10.3%)	(15.4%)	31.9	33.8	28.6	של אחרים בישראל סחיר
(4.4%)	(5.7%)	45.0	45.6	43.0	של אחרים בישראל לא סחיר
(35.0%)	(43.6%)	1,809.0	2,085.2	1,175.7	סך הכל

ג. ביום 30 בספטמבר 2016 גבוה השווי ההוגן של ניירות הערך בתיק הזמין למכירה ב- 11.2 מיליון ש"ח מעלותם המותאמת, בהשוואה ל- 0.7 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 2.3 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015.

ליום 30 בספטמבר 2016			ליום 30 בספטמבר 2015			ליום 31 בדצמבר 2015		
עלות	שווי	הפרש	עלות	שווי	הפרש	עלות	שווי	הפרש
מאותמת הוגן	מאותמת הוגן	מאותמת הוגן	מאותמת הוגן	מאותמת הוגן	מאותמת הוגן	מאותמת הוגן	מאותמת הוגן	מאותמת הוגן
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
874.3	885.1	10.8	1,706.8	1,708.3	1.5	1,442.7	1,446.3	3.6
אגרות חוב של ממשלת ישראל								
132.4	131.0	(1.4)	209.6	207.2	(2.4)	199.1	195.7	(3.4)
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל								
28.6	27.5	(1.1)	31.2	28.7	(2.5)	29.3	27.3	(2.0)
אגרות חוב של אחרים בישראל								
-	2.9	2.9	-	4.1	4.1	-	4.1	4.1
מניות								
1,035.3	1,046.5	11.2	1,947.6	1,948.3	0.7	1,671.1	1,673.4	2.3
סך הכל								

ד. פרוט המקורות לציטוט המחירים המשמשים את הבנק לקביעת השווי ההוגן של ניירות הערך ליום 30 בספטמבר 2016:

מחיר מצוטט בשוק פעיל	מחיר מחיר אינדיקטיבי*	מחיר מצד נגדי לעסקה**	סך הכל
במיליוני ש"ח			
-	2.9	-	2.9
660.3	-	-	660.3
139.1	36.7	-	175.8
-	336.7	-	336.7
799.4	376.3	-	1,175.7
68.0%	32.0%	-	100.0%

* מחיר אינדיקטיבי – אינדיקציה הנקבעת על ידי הבנק ואשר מבוססת בעיקר על ציטוטי מחיר המתקבלים מגוף, או גופים חיצוניים, אשר התמחותם בכך, והיתרה מבוססת על מודלים פנימיים שנקבעו על ידי הבנק.

** מחיר מצד נגדי לעסקה – ציטוט מחיר המתקבל מהגורם מולו בוצעה העסקה. לגבי קרנות השקעה פרטיות, בחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך מתבססת על הדוחות הכספיים שלהן.

פיקדונות הציבור הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2016 ב- 16,759.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל-14,852.3 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 15,454.3 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 12.8% ו- 8.4%, בהתאמה.

פיקדונות הציבור היוו ביום 30 בספטמבר 2016 כ- 82.2% מסך מקורות הבנק לרבות ההון בהשוואה ל- 79.9% ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 80.6% ביום 31 בדצמבר 2015.

יחס פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו ביום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב- 135.3% בהשוואה ל- 125.4% ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 131.1% ביום 31 בדצמבר 2015.

מרבית פיקדונות הציבור הינם פיקדונות של אנשים פרטיים (כ- 86%) בסכומים פחותים מ- 1 מיליון ש"ח (כ- 74%).

בתשעה חודשים של שנת 2016 נמשכה המגמה בהתפתחות נכסי הציבור בבנק המצביעה על גידול ביתרות הפיקדונות ובעיקר בפיקדונות לפי דרישה ועל ירידה בהיקף ההשקעה בשוק ההון, מגמה הנובעת מתנודתיות בשוק ההון.

יתרת הפיקדונות לפי דרישה ביום 30 בספטמבר 2016 הסתכמה ב- 9,077.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 7,274.4 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 7,879.2 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 24.8% ו- 15.2%, בהתאמה.

מידע בדבר הרכב פיקדונות הציבור בפירוט לפי מפקיד ראה ביאור 7 לתמצית הדוחות הכספיים.

תיק ניירות הערך של לקוחות הבנק

סך תיק ניירות הערך של לקוחות הבנק ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב- 12.2 מיליארד ש"ח בהשוואה ל- 12.9 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 12.8 מיליארד ש"ח ב- 31 בדצמבר 2015.

כתבי התחייבות נדחים שהנפיק הבנק הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2016 ב- 509.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 680.6 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2015 ו- 665.9 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, קיטון בשיעור של 25.1% ו- 23.5%, בהתאמה. כתבי ההתחייבות שהנפיק הבנק אינם ניתנים להמרה במניות ואינם מקנים זכות לרכישת מניות. זכויותיהם בעת פירוק נדחות מפני התחייבויות אחרות.

כתבי התחייבות רשומים למסחר- בהתאם להסכם עם הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ (להלן: "הבינלאומי הנפקות") חברה בת בבעלות מלאה של הבנק הבינלאומי, התחייב הבנק לשאת בכל התשלומים למחזיקי תעודות ההתחייבות שתנפיק הבינלאומי הנפקות לציבור עבור הבנק וכל ההוצאות הכרוכות בהנפקה כאמור. כמו כן התחייב הבנק כי תמורת ההנפקה תופקד בבנק בהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם. יתרת כתבי ההתחייבות הרשומים למסחר ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמה ב- 82.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל-166.2 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ובהשוואה ל- 163.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015.

כתבי התחייבות שאינם רשומים למסחר- מרבית מחזיקי כתבי ההתחייבות שאינם סחירים הינם גופים מוסדיים, כגון קופות גמל וקרנות השתלמות. סך כל כתבי ההתחייבות אלו הגיע ביום 30 בספטמבר 2016 ל- 219.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל-305.9 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 295.9 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015. יתרת כתבי ההתחייבות שהונפקו לחברה האם ואינם רשומים למסחר הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2016 ב- 207.3 מיליון ש"ח (ביום 30 בספטמבר 2015 – 208.5 מיליון ש"ח וביום 31 בדצמבר 2015 – 206.6 מיליון ש"ח).

יתרת כתבי ההתחייבויות הנדחים שנכללו ברובד השני של ההון בחישוב יחס ההון המזערי ליום 30 בספטמבר 2016 משוקללים, בהתאם להוראת בנק ישראל, בהתחשב בתקופה שנותרה לפירעונם הסתכמה ב- 231.6 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 319.4 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 291.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015. על פי הוראה 299 של המפקח על הבנקים כתבי התחייבות אלו אינם מוכרים כחלק מן ההון לצרכי באזל. בתקופת ביניים מותרת ההכרה בהם כהון רובד 2 בשיעור ההולך ופוחת שבין 60% בשנת 2016 ועד לביטול מלא בהכרתם בשנת 2022.

חברות מוחזקות עיקריות

לבנק חברה בת פעילה אחת, חברת נכסים של אוצר החייל בע"מ, מוחזקת בשיעור של 100%, מחזיקה בחלק מהנכסים שרכש הבנק ומשכירתם לבנק.

הון והלימות ההון

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב- 1,199.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 1,146.6 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 1,164.7 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 4.6% ו- 3.0%, בהתאמה. לפרטים בדבר התפתחות הרווח הכולל האחר, ראה פרק התפתחות ההכנסות והוצאות.

הלימות ההון

ביום 30 במאי 2013 פירסם בנק ישראל תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 201-205, 208, 211 ו-299 בנושא "מדידה והלימות ההון", אשר מאמצות את הוראות באזל. מועד יישומן לראשונה נקבע ליום 1 בינואר 2014, כאשר היישום יהיה באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". לפי הוראות אלו יעדי ההון המזעריים יהיו כדלקמן:

1. יחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-9%, וזאת מיום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

2. יחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-12.5%, וזאת מיום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש לעמוד ביחס הון כולל מינימלי בשיעור של 13.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים החל מיום 1 בינואר 2015 מתווספת ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017.

בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי ינוכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון ליום 1 בינואר 2016 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 60% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 60%.

התייעלות

ביום 10 בנובמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק מהלכי התייעלות שעלותם מוערכת בכ-41 מיליון ש"ח (לאחר מס). השפעת עלות מהלכי התייעלות על יחס ההון לנכסי סיכון הינה הפחתה בשיעור של 0.4%. על פי מכתב המפקח על הבנקים מיום ה-12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", יוכל תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו, לקבל הקלה לפיה לעניין חישוב יחסי הלימות ההון יוחס המינוף יוכל לפרוס את השפעת מהלכי התייעלות על פני חמש שנים בקו ישר.

יישום ההוראות

הנדבר הראשון- כאמור לעיל, לפי הוראות בנק ישראל, הבנק החל ליישם את הוראת באזל, החל מיום 1 בינואר 2014.

סיכוני אשראי, שוק ותפעולי - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל. הנדבר השני - הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. תשתית תהליך הנאותות ההונית שאושרה בחברה האם שימשה בסיס לתהליך הפנימי שבוצע בבנק בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של הבנק. במהלך הרבעון הראשון של 2016 ביצע הבנק את תהליך ה-ICAAP מבוסס על נתוני ה-31 בדצמבר 2015.

יחס ההון לרכיבי סיכון

בחודש אפריל 2016 החליט דירקטוריון הבנק לאחר דיון במסמך שהוכן במסגרת תהליך הערכת נאותות ההון (תהליך ה ICAAP), כי בשנת 2016 יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ- 12.5% ויחס ההון רובד 1 לא יפחת מ- 9.3%. דרישה זו אינה כוללת את התוספת הנדרשת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בנושא הלוואות לדיור בגין נדרש הבנק בשנת 2016 לתוספת ליחס ההון רובד 1 וליחס ההון הכולל המסתכם ביום 30 בספטמבר 2016 בשיעור של 0.02%.

במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.5% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-9%.

להלן פרטים על יחס ההון לנכסי סיכון המחושב בהתאם להוראות בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל):

הרכב ההון לצורך חישוב יחס ההון

30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2015	31 בדצמבר 2015
במיליוני ש"ח		
1,241.1	1,147.0 (2)	1,165.3
349.0	428.0	404.9
1,590.1	1,575.0	1,570.2
סך הכל הון כולל		

הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

הון רובד 2, לאחר ניכויים

יתרות משוקללות של נכסי סיכון

10,383.6	10,811.6	10,761.7
63.2	57.5	47.5
1,039.4	1,044.0	1,045.0
11,486.2	11,913.1	11,854.2
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון		

סיכון אשראי

סיכוי שוק

סיכון תפעולי

יחס ההון לנכסי סיכון

10.81%	9.63%	9.83%
13.84%	13.22%	13.25%
9.02%	9.01%	9.02%
12.52%	12.51%	12.52%

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (1)

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (1)

(1) לרבות דרישת הון בשיעור המבטאת 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 9.02% ו- 12.52%, בהתאמה.

(2) נתונים אלה כוללים התאמות בגין מהלכי ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן – התאמות בגין מהלכי ההתייעלות), אשר פוחדות בהדרגה עד יום 1 בינואר 2021. לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות ראה ד. להלן.

מסך היתרות המשוקללות של נכסי הסיכון הופחתו סך של כ- 57 מיליון ש"ח בשל התאמות בגין מהלכי ההתייעלות.

השינוי ביחס ההון לנכסי סיכון ביום 30 בספטמבר 2016 בהשוואה ליחס ביום 31 בדצמבר 2015 נובע בעיקר מירידה בנכסי סיכון אשראי המשקפת הסכם עם המדינה שהושג במהלך הרבעון הראשון.

יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון עצמי רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. יחס המינוף ליום 30 ביוני 2016 עומד על 5.60% בהשוואה ל-5.73% ביום 31 בדצמבר 2015.

מגבלות על חלוקת דיבידנד

חלוקת דיבידנד כפופה לכך שיחסי ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחתו מהיעדים שנקבעו ושייקבעו על ידי דירקטוריון הבנק מעת לעת, בכפוף להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין, וככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או הכספי ו/או במצב המשק הכללי ו/או בסביבה החוקית. כל חלוקה של דיבידנד תהיה טעונה אישור נפרד של הדירקטוריון, וכפופה לכל המגבלות החלות על הבנק בעניין חלוקת דיבידנד, ותפורסם בהתאם להוראות הדין, בצירוף כל הפרטים הנדרשים על פי דין, לרבות אלו הקבועות בחוק החברות.

מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי

ביום 3 בנובמבר 2014 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. להלן השינויים העיקריים הכלולים בו:

- נוספה דרישה לגילוי על "מגזרי פעילות פיקוחיים", בהתאם להגדרות של הפיקוח על הבנקים, המבוססות בעיקרן על סיווג הלקוחות על פי מחזור הפעילות של הלקוח. מתכונת הגילוי על מגזרי הפעילות הפיקוחיים כוללת את המגזרים הבאים: משקי בית, בנקאות פרטית, עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים, עסקים גדולים, גופים מוסדיים וניהול פיננסי.

- נוספה דרישה לגילוי נפרד על המגזר "ניהול פיננסי".
ההוראות שנקבעו בחוזר חלות באופן מלא החל מהדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2016, למעט הגילוי הנפרד על מגזר ניהול פיננסי שיוצג באופן מלא החל מהדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2017. ליישום ההוראה לראשונה השפעה הצגתית על הדוחות הכספיים של הבנק.

להלן הגדרות ומאפייני מגזרי הפעילות הפיקוחיים:

ב. הגדרות

אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להם חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים" - הלוואות לדיור ואחר.

- מגזר בנקאות פרטית – אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.

לקוחות עיסקיים מסווגים למגזרי פעילות לפי מחזור הפעילות כלומר מחזור מכירות או היקף הכנסות שנתיות.

- עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ- 10 מיליוני ש"ח.
- עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 10 מיליוני ש"ח וקטן מ- 50 מיליוני ש"ח.
- עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 50 מיליוני ש"ח וקטן מ- 250 מיליוני ש"ח.
- עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 250 מיליוני ש"ח.

בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בקובץ שאלות ותשובות של בנק ישראל נקבע כי לקוח עיסקי אשר החבות שלו לבנק עד 300 אלפי ש"ח ולבנק אין מידע על מחזור הפעילות שלו, יסווג למגזר הפעילות הפיקוחי הרלוונטי לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק (לרבות פקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) כאשר במקום סך הנכסים במאזן הסיווג ייעשה לפי סך הנכסים הפיננסיים לאחר הכפלתם במקדם של 10.

גופים מוסדיים - בהתאם להגדרות המפקח על הבנקים כולל קופות גמל קרנות נאמנות קרנות פנסיה קרנות השתלמות חברות ביטוח

מגזר ניהול פיננסי כולל פעילות למסחר, פעילות ניהול נכסים והתחייבויות, פעילות השקעה ריאלית ופעולות נוספות כהגדרתן בהוראות המפקח על הבנקים. בהתאם להוראות אילו לא נכלל גילוי נפרד אודות מגזר זה.

מגזר אחר - לרבות פעילויות שהופסקו, רווחים מיעודות ותוצאות אחרות הקשורות לזכויות עובדים שלא שויכו למגזרי הפעילות האחרים, פעילויות שלא שויכו למגזרים האחרים, והתאמות בין סך כל הפריטים המיוחסים למגזרים לבין סך כל הפריטים בדוח הכספי המאוחד.

ג. העקרונות בחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרי הפעילות השונים:

הכנסות ריבית נטו- כוללות את:

- המרווח הפיננסי, הן בצד האשראי והן בצד הפיקדונות, המחושב כפער בין הריבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע מחירי הכסף של הבנק, הנגזרים ממשיך החיים התואם את תנאי האשראי או הפיקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים.
- ריבית על ההון המשוקלל המיוחס למגזר (על בסיס נכסי הסיכון המשויכים לכל מגזר).
- מגזרי הלקוחות מחויבים בעלויות המימון העודפות (מעבר לעלות גיוס המקורות) של שטרי ההון המיוחסים למגזר.

הוצאות בגין הפסדי אשראי – לכל מגזר פעילות מיוחסות ההוצאות בגין הפסדי אשראי שנרשמו בגין לקוחותיו.

הכנסות שאינן מרבית - לכל מגזר פעילות נזקפות ההכנסות מעמלות, הכנסות מימון שאינן מרבית וההכנסות האחרות, הנובעות מפעילות לקוחותיו.

הוצאות תפעוליות - לכל מגזר פעילות מיוחסות ההוצאות הישירות בסניפי הבנק ובהנהלה המרכזית, הנובעות ממתן שירותים ללקוחות המגזר, וזאת, בהתבסס על תקן "מדד פעולה", המתרגם את הפעילות עם הלקוח לתשומות עבודה ולעלויות ישירות אחרות. יתר ההוצאות הישירות במטה, מועמסות על המגזר על בסיס פרמטרים ומפתחות העמסה המזוהים עם פעילות היחידה העסקית. ההוצאות העקיפות מועמסות על בסיס מפתחות העמסה קבועים.

מיסים על ההכנסה - ההפרשה למס על הרווח של כל מגזר, חושבה על פי שיעור המס הסטטוטורי, תוך ביצוע התאמות מסוימות הנובעות מהוצאות לא מוכרות וכיו"ב.

רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנה שליטה - זקיפת חלק ברווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה במגזרי הפעילות השונים, הוקצה על פי יחס הרווח נטו של חברות הבת בהן יש זכויות שאינן מקנות שליטה, כפי שרווח זה שויך למגזרי הפעילות השונים.

תשואה להון - מבטאת את היחס שבין הרווח הנקי של כל אחד מהמגזרים לבין ההון המוקצה למגזר. ההון המוקצה למגזר כולל את ההון הנדרש בגין סיכוני אשראי ובגין הסיכון התפעולי.

להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:
א. סך ההכנסות*

חלק המגזר מסך ההכנסות בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2015	2016	השינוי	2015	2016	
במיליוני ש"ח					
62.2%	62.6%	12.2%	92.4	103.7	מיגזר משקי בית
2.2%	2.0%	3.1%	3.2	3.3	מיגזר בנקאות פרטית
22.6%	20.7%	2.1%	33.6	34.3	מיגזר עסקים קטנים וזעירים
5.6%	5.2%	3.6%	8.3	8.6	מיגזר בנקאות עסקים בינוניים
3.2%	2.7%	(4.3%)	4.7	4.5	מיגזר בנקאות עסקים גדולים
0.1%	-		0.1	-	גופים מוסדיים
4.2%	6.8%	80.6%	6.2	11.2	מיגזר ניהול פינוסי
100.0%	100.0%	11.5%	148.5	165.6	סך הכל

חלק המגזר מסך ההכנסות בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2015	2016	השינוי	2015	**2016	
במיליוני ש"ח					
59.5%	66.3%	24.5%	277.6	345.6	מיגזר משקי בית
1.7%	1.6%	5.2%	7.7	8.1	מיגזר בנקאות פרטית
21.2%	19.0%	0.4%	98.9	99.3	מיגזר עסקים קטנים וזעירים
5.4%	4.5%	(6.0%)	25.0	23.5	מיגזר בנקאות עסקים בינוניים
3.8%	3.6%	6.8%	17.6	18.8	מיגזר בנקאות עסקים גדולים
0.0%	-	-	0.1	-	גופים מוסדיים
8.5%	5.0%	(34.3%)	39.6	26.0	מיגזר ניהול פינוסי
100.0%	100.0%	11.7%	466.5	521.3	סך הכל

* כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית
** כולל הכנסות ריבית בגין שנים קודמות במגזר משקי בית.

ב. רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
השינוי	2015	2016	
באחוזים	במיליוני ש"ח		
-	(2.6)	3.9	מיגזר משקי בית
14.3%	0.7	0.8	מיגזר בנקאות פרטית
(36.9%)	8.4	5.3	מיגזר עסקים קטנים וזעירים
(9.1%)	2.2	2.0	מיגזר בנקאות עסקים בינוניים
76.9%	1.3	2.3	מיגזר בנקאות עסקים גדולים
	(0.3)	-	גופים מוסדיים
148.0%	2.5	6.2	מיגזר ניהול פיננסי
68.0%	12.2	20.5	סך הכל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
השינוי	2015	*2016	
באחוזים	במיליוני ש"ח		
-	(6.3)	30.8	מיגזר משקי בית
16.7%	1.8	2.1	מיגזר בנקאות פרטית
(29.8%)	19.8	13.9	מיגזר עסקים קטנים וזעירים
7.5%	6.7	7.2	מיגזר בנקאות עסקים בינוניים
6.6%	6.1	6.5	מיגזר בנקאות עסקים גדולים
	(0.3)	(0.1)	גופים מוסדיים
(31.4%)	20.4	14.0	מיגזר ניהול פיננסי
54.4%	48.2	74.4	סך הכל

* כולל רווח נקי בסך 28.9 מיליון ש"ח בגין שנים קודמות במגזר משקי בית.

ג. יתרות אשראי לציבור ממוצעות

חלק המגזר מסך האשראי לציבור בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2015	2016	השינוי	2015	2016	
במיליוני ש"ח					
67.6%	68.0%	4.5%	8,030.1	8,392.1	מיגזר משקי בית
0.2%	0.2%	(32.1%)	29.0	19.7	מיגזר בנקאות פרטית
19.5%	18.6%	(0.8%)	2,313.9	2,295.8	מיגזר עסקים קטנים וזעירים
7.0%	6.8%	1.6%	830.8	844.3	מיגזר בנקאות עסקים בינוניים
5.6%	6.4%	17.9%	669.9	789.9	מיגזר בנקאות עסקים גדולים
0.0%	-	(77.8%)	1.8	0.4	גופים מוסדיים
100.0%	100.0%	3.9%	11,875.5	12,342.2	סך הכל

חלק המגזר מסך האשראי לציבור בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2015	2016	השינוי	2015	2016	
במיליוני ש"ח					
67.7%	68.2%	5.5%	7,850.3	8,283.9	מיגזר משקי בית
0.2%	0.2%	(0.5%)	19.2	19.1	מיגזר בנקאות פרטית
18.9%	18.2%	1.0%	2,189.4	2,212.0	מיגזר עסקים קטנים וזעירים
6.5%	6.2%	(1.4%)	758.0	747.3	מיגזר בנקאות עסקים בינוניים
6.8%	7.2%	11.2%	788.0	876.6	מיגזר בנקאות עסקים גדולים
-	-	-	1.8	1.1	גופים מוסדיים
100.0%	100.0%	4.6%	11,606.7	12,140.0	סך הכל

ד. יתרות פקדונות הציבור ממוצעות

חלק המגזר מסך האשראי לציבור בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2015	2016	השינוי	2015	2016	
במיליוני ש"ח					
79.1%	80.2%	16.1%	11,554.4	13,414.0	מיגזר משקי בית
4.9%	5.5%	27.8%	722.1	922.7	מיגזר בנקאות פרטית
11.2%	10.5%	7.4%	1,636.5	1,757.3	מיגזר עסקים קטנים וזעירים
3.2%	2.9%	3.6%	469.5	486.2	מיגזר בנקאות עסקים בינוניים
0.7%	0.8%	28.0%	98.4	126.0	מיגזר בנקאות עסקים גדולים
0.9%	0.1%	(80.0%)	125.2	25.0	גופים מוסדיים
100.0%	100.0%	14.5%	14,606.1	16,731.2	סך הכל

חלק המגזר מסך האשראי לציבור בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2015	2016	השינוי	2015	2016	
במיליוני ש"ח					
79.4%	80.4%	20.0%	10,977.7	13,177.0	מיגזר משקי בית
3.7%	4.9%	55.4%	515.7	801.5	מיגזר בנקאות פרטית
10.7%	10.0%	10.9%	1,476.5	1,637.9	מיגזר עסקים קטנים וזעירים
2.7%	2.8%	20.6%	378.3	456.4	מיגזר בנקאות עסקים בינוניים
2.5%	1.8%	(16.6%)	344.8	287.4	מיגזר בנקאות עסקים גדולים
0.9%	0.1%	(83.3%)	125.2	20.9	גופים מוסדיים
100.0%	100.0%	18.5%	13,818.2	16,381.1	סך הכל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016

(בלתי מבוקר)							
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך פעילות ישראל
הכנסות ריבית מחיצוניים	61.3	-	29.5	8.0	5.4	-	114.7
הוצאות ריבית מחיצוניים	6.7	0.4	0.9	0.3	0.3	-	10.1
הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:							
מחיצוניים	54.6	(0.4)	28.6	7.7	5.1	-	104.6
בינמגזרי	4.1	1.1	(2.7)	(0.7)	(0.7)	-	-
סך הכנסות ריבית, נטו	58.7	0.7	25.9	7.0	4.4	-	104.6
הכנסות שאינן מריבית:							
מחיצוניים	45.0	2.6	8.4	1.6	0.1	-	61.0
סך הכנסות	103.7	3.3	34.3	8.6	4.5	-	165.6
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	2.2	-	5.9	1.6	(3.2)	-	6.5
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
לחיצוניים	96.0	1.9	20.2	3.8	4.2	-	127.2
סך הוצאות תפעוליות ואחרות	96.0	1.9	20.2	3.8	4.2	-	127.2
רווח לפני מסים	5.5	1.4	8.2	3.2	3.5	-	31.9
הפרשה למסים על הרווח	1.6	0.6	2.9	1.2	1.2	-	11.4
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי	3.9	0.8	5.3	2.0	2.3	-	20.5

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016

(בלתי מבוקר)							
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך פעילות ישראל
8,392.1	19.7	2,296.2	844.3	800.7	0.4	7,839.1	20,192.5
8,392.1 ^(א)	19.7	2,295.8	844.3	789.9	0.4	-	12,342.2
8,515.4	19.7	2,206.7	827.8	952.8	2.5	-	12,524.9
28.2	-	43.0	21.4	-	-	-	92.6
5.6	-	11.0	-	-	-	-	16.6
13,414.0	922.7	1,769.6	521.5	222.3	25.0	2,117.1	18,992.2
13,414.0	922.7	1,757.3	486.2	126.0	25.0	-	16,731.2
13,604.9	851.3	1,593.1	450.5	230.5	29.0	-	16,759.3
6,316.1	27.5	1,917.1	990.9	979.7	5.2	1,218.4	11,454.9
6,239.9	28.7	1,931.6	1,047.4	964.9	2.5	1,271.2	11,486.2
9,006.2	2,402.9	469.8	207.3	219.4	3.8	-	12,309.4
הכנסות ריבית, נטו							
52.5	0.1	25.5	7.0	4.5	-	-	89.6
7.5	0.6	0.7	0.2	0.1	-	-	9.1
(1.3)	-	(0.3)	(0.2)	(0.2)	-	7.9	5.9
58.7	0.7	25.9	7.0	4.4	-	7.9	104.6

- א. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 ב. נכסים משוקללים בסיכון – כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
 ג. נכסים בניהול – לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

(בלתי מבוקר)							
סך פעילות ישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
105.5	10.2	0.1	4.6	7.8	28.8	(0.3)	54.3
14.4	5.6	-	0.3	0.5	1.0	0.3	6.7
91.1	4.6	0.1	4.3	7.3	27.8	(0.6)	47.6
-	2.5	-	(0.7)	(0.9)	(3.3)	0.9	1.5
91.1	7.1	0.1	3.6	6.4	24.5	0.3	49.1
הכנסות ריבית, נטו:							
57.4	(0.9)	-	1.1	1.9	9.1	2.9	43.3
148.5	6.2	0.1	4.7	8.3	33.6	3.2	92.4
4.4	-	-	(0.2)	0.8	0.4	-	3.4
123.6	1.3	0.4	2.8	3.8	19.1	2.3	93.9
123.6	1.3	0.4	2.8	3.8	19.1	2.3	93.9
20.5	4.9	(0.3)	2.1	3.7	14.1	0.9	(4.9)
8.3	2.4	-	0.8	1.5	5.7	0.2	(2.3)
12.2	2.5	(0.3)	1.3	2.2	8.4	0.7	(2.6)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

(בלתי מבוקר)							
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך פעילות ישראל
8,030.1	29.0	2,342.6	860.8	706.8	1.8	6,250.3	18,221.4
מזה: יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)							
8,030.1	29.0	2,313.9	830.8	669.9	1.8	-	11,875.5
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח							
8,128.2	19.3	2,214.7	709.7	903.0	2.2	-	11,977.1
יתרת חובות פגומים							
37.9	-	73.3	28.8	2.4	-	-	142.4
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום							
1.5	-	0.6	-	-	-	-	2.1
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)							
11,554.4	722.1	1,646.3	489.1	204.6	125.2	2,345.6	17,087.3
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)							
11,554.4	722.1	1,636.5	469.5	98.4	125.2	-	14,606.1
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח							
11,901.4	660.5	1,506.5	398.9	274.2	110.8	-	14,852.3
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א),(ב)}							
7,587.7	31.3	1,645.1	979.9	868.1	14.4	786.0	11,912.5
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(א)							
7,240.4	31.3	1,703.4	933.7	1,034.2	3.2	966.9	11,913.1
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א),(ג)}							
9,576.5	2,616.2	607.9	184.9	236.8	(5.1)	-	13,217.2
הכנסות ריבית, נטו							
45.3	-	24.2	6.5	3.9	-	-	79.9
מרווח מפעילות מתן אשראי							
5.7	0.3	0.7	0.2	-	-	-	6.9
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות							
(1.9)	-	(0.4)	(0.3)	(0.3)	0.1	7.1	4.3
אחר							
49.1	0.3	24.5	6.4	3.6	0.1	7.1	91.1
סך הכל הכנסות ריבית, נטו							

א. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

ב. נכסים משוקלים בסיכון – כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

ג. נכסים בניהול – לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016							
(בלתי מבוקר)							
סך פעילות ישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
368.7	22.1	-	19.5	20.9	83.6	0.8	221.8
23.4	9.4	-	0.7	0.7	1.8	0.5	10.3
הכנסות ריבית מחיצוניים							
הוצאות ריבית מחיצוניים							
הכנסות ריבית, נטו:							
345.3	12.7	-	18.8	20.2	81.8	0.3	211.5
-	4.7	-	(1.8)	(1.5)	(6.6)	1.4	3.8
מחיצוניים							
בינגזרי							
345.3	17.4	-	17.0	18.7	75.2	1.7	215.3
סך הכנסות ריבית, נטו							
הכנסות שאינן מריבית:							
176.0	8.6	-	1.8	4.8	24.1	6.4	130.3
מחיצוניים							
521.3	26.0	-	18.8	23.5	99.3	8.1	345.6
סך הכנסות							
14.4	-	-	(4.0)	1.0	14.0	-	3.4
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
385.5	3.1	0.1	12.2	10.7	63.0	4.6	291.8
לחיצוניים							
385.5	3.1	0.1	12.2	10.7	63.0	4.6	291.8
סך הוצאות תפעוליות ואחרות							
121.4	22.9	(0.1)	10.6	11.8	22.3	3.5	50.4
רווח לפני מסים							
47.0	8.9	-	4.1	4.6	8.4	1.4	19.6
הפרשה למסים על הרווח							
74.4	14.0	(0.1)	6.5	7.2	13.9	2.1	30.8
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי							

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)							
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך פעילות ישראל
8,283.9	19.1	2,212.0	747.3	893.4	1.1	7,730.9	19,887.7
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)							
8,283.9	19.1	2,212.0	747.3	876.6	1.1	-	12,140.0
מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)							
8,515.4	19.7	2,206.7	827.8	952.8	2.5	-	12,524.9
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח							
28.2	-	43.0	21.4	-	-	-	92.6
יתרת חובות פגומים							
5.6	-	11.0	-	-	-	-	16.6
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום							
13,177.0	801.5	1,658.2	497.6	369.9	20.9	2,181.3	18,706.4
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)							
13,177.0	801.5	1,637.9	456.4	287.4	20.9	-	16,381.1
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)							
13,604.9	851.3	1,593.1	450.5	230.5	29.0	-	16,759.3
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח							
6,468.1	24.1	1,887.3	877.7	1,008.7	6.5	1,112.6	11,385.0
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א),(ב)}							
6,239.9	28.7	1,931.6	1,047.4	964.9	2.5	1,271.2	11,486.2
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(א)							
9,200.6	2,079.9	493.2	214.9	182.8	1.9	-	12,173.3
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א),(ג)}							
הכנסות ריבית, נטו							
197.8	0.1	74.3	18.7	17.3	-	-	308.2
מרווח מפעילות מתן אשראי							
21.3	1.6	1.8	0.6	0.3	-	-	25.6
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות							
(3.8)	-	(0.9)	(0.6)	(0.6)	-	17.4	11.5
אחר							
215.3	1.7	75.2	18.7	17.0	-	17.4	345.3
סך הכל הכנסות ריבית, נטו							

א. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
ב. נכסים משוקללים בסיכון – כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
ג. נכסים בניהול – לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

(בלתי מבוקר)							
סך פעילות ישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
304.3	25.4	0.1	17.7	22.2	85.7	-	153.2
29.0	11.7	-	0.9	1.0	2.1	0.4	12.9
הכנסות ריבית מחיצוניים							
הוצאות ריבית מחיצוניים							
הכנסות ריבית, נטו:							
275.3	13.7	0.1	16.8	21.2	83.6	(0.4)	140.3
-	8.6	-	(2.0)	(2.4)	(9.6)	1.2	4.2
מחיצוניים							
בינמגזרי							
275.3	22.3	0.1	14.8	18.8	74.0	0.8	144.5
סך הכנסות ריבית, נטו							
הכנסות שאינן מריבית:							
191.2	17.3	-	2.8	6.2	24.9	6.9	133.1
מחיצוניים							
466.5	39.6	0.1	17.6	25.0	98.9	7.7	277.6
סך הכנסות							
(0.2)	-	-	(2.6)	3.5	1.8	-	(2.9)
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
387.7	5.7	0.4	10.3	10.6	64.6	4.9	291.2
לחיצוניים							
387.7	5.7	0.4	10.3	10.6	64.6	4.9	291.2
סך הוצאות תפעוליות ואחרות							
79.0	33.9	(0.3)	9.9	10.9	32.5	2.8	(10.7)
רווח לפני מסים							
30.8	13.5	-	3.8	4.2	12.7	1.0	(4.4)
הפרשה למסים על הרווח							
48.2	20.4	(0.3)	6.1	6.7	19.8	1.8	(6.3)
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי							

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

(בלתי מבוקר)							
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך פעילות ישראל
7,850.3	19.2	2,199.4	768.0	828.8	1.8	5,754.7	17,422.2
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)							
7,850.3 ^(א)	19.2	2,189.4	758.0	788.0	1.8	-	11,606.7
מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)							
8,128.2	19.3	2,214.7	709.7	903.0	2.2	-	11,977.1
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח							
37.9	-	73.3	28.8	2.4	-	-	142.4
יתרת חובות פגומים							
1.5	-	0.6	-	-	-	-	2.1
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום							
10,977.7	515.7	1,509.1	412.5	447.5	125.2	2,329.4	16,317.1
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)							
10,977.7	515.7	1,476.5	378.3	344.8	125.2	-	13,818.2
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)							
11,901.4	660.5	1,506.5	398.9	274.2	110.8	-	14,852.3
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח							
7,115.5	28.9	1,776.3	941.9	1,035.5	1.6	1,006.0	11,905.7
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א),(ב)}							
7,240.4	31.3	1,703.4	933.7	1,034.2	3.2	966.9	11,913.1
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(א)							
10,719.1	2,129.4	533.5	184.9	236.8	-	-	13,803.7
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א),(ג)}							
הכנסות ריבית, נטו							
130.9	-	73.3	18.9	15.1	0.1	-	238.3
מרווח מפעילות מתן אשראי							
18.4	0.8	1.9	0.6	0.4	-	-	22.1
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות							
(4.8)	-	(1.2)	(0.7)	(0.7)	-	22.3	14.9
אחר							
144.5	0.8	74.0	18.8	14.8	0.1	22.3	275.3
סך הכל הכנסות ריבית, נטו							

א. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

ב. נכסים משוקללים בסיכון – כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

ג. נכסים בניהול – לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות**מיגזר משקי בית ובנקאות פרטית**

המגזר מספק מגוון שירותים ללקוחות פרטיים, מרביתם שכירים. השירותים מוענקים באמצעות 47 נקודות פזורות ברחבי הארץ, באמצעות ערוצי שירות ישירים ומכשירים אוטומטיים. בהמשך למגמה המסתמנת בשנים האחרונות מתמקדת התחרות בלקוחות מגזר זה. הבנק מציע הצעות ערך ללקוחותיו בין היתר הצעות ייעודיות לאוכלוסיית הליבה, אוכלוסיית מערכת הביטחון. במהלך התקופה התמקד הבנק בעיקר בהתאמת מעטפת השירות לאוכלוסיית מערכת הביטחון, בהתאם למרכז למתן שירותים לאוכלוסיית מערכת הביטחון בו זכה הבנק בחודש אוקטובר 2015, בסניפים במתקני מערכת הביטחון ובסניפים אחרים. בנוסף, ננקטו פעולות לשינוי פריסת הסניפים ואירגון פעילותם במטרה להביא לשיפור השירות וייעול התפעול.

הרווח הנקי של מגזר אנשים פרטיים בהגדרתו כאמור, המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעה חודשים של שנת 2016 הסתכם ב- 32.9 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך (4.5) מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכם הרווח הנקי ב- 4.7 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך (1.9) מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השינוי ברווח הנקי נובע בעיקר משינוי בהכנסות מריבית בגין שנים קודמות ומשינוי בהפרשה להפסדי אשראי.

סך ההכנסות בתשעה חודשים של שנת 2016 הסתכמו ב- 353.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 285.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ההכנסות ב- 107.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 95.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך ההוצאות להפסדי אשראי בתשעה חודשים של שנת 2016 הסתכמו ב- 3.4 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה בסך- (2.9) מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ההוצאות להפסדי אשראי ב- 2.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 3.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך ההוצאות בתשעה חודשים של שנת הסתכמו ב- 296.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 296.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ההוצאות ב- 97.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 96.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב- 8,535.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 8,147.6 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015.

פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמו ב- 14,456.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 12,561.9 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015.

פעילות עיסקית- מגזר עסקים קטנים וזעירים, מגזר עסקים בינוניים ומגזר עסקים גדולים

הפעילות העיסקית בבנק כוללת מגוון שירותים ללקוחות עסקיים שהיקף החבות שלהם בבנק ככלל, אינו עולה על כ- 50 מיליון ש"ח.

הפעילות העיסקית מתמקדת בלקוחות קטנים ובינוניים ומנוהלת באמצעות מנהלי קשרי לקוחות בחטיבה העיסקית ובאמצעות יחידות עסקיות בסניפים.

הבנק מפעיל קרנות לעידוד עסקים בערבות המדינה וגופים נוספים. פעילות הקרנות, פעילות פקטורינג ופעילויות נוספות מהוות הצעות ערך באמצעותן מייחד הבנק את הפעילות העיסקית.

במהלך הרבעון השני של 2016 החלו הבנק וגוף פיננסי שותף, להעמיד הלוואות בערבות המדינה לעידוד עסקים קטנים ובינוניים כמפורט בסעיף "הסכמים מהותיים" במסגרת פרק ממשל תאגידי.

הרווח הנקי של הפעילות העיסקית, בהגדרתה כאמור, המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעה חודשים של שנת 2016 הסתכם ב- 27.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 32.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכם הרווח הנקי ב- 9.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 11.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השינוי ברווח הנקי נובע בעיקר משינוי בהפרשה להפסדי אשראי.

סך ההכנסות בתשעה חודשים של שנת 2016 הסתכמו ב- 141.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 141.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ההכנסות ב- 47.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 46.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך ההוצאות להפסדי אשראי בתשעה חודשים של שנת 2016 הסתכמו ב- 11.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 2.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ההוצאות להפסדי אשראי ב- 4.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 1.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך ההוצאות בתשעה חודשים של שנת 2016 הסתכמו ב- 85.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 85.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ההוצאות ב- 28.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 25.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב- 3,987.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 3,805.9 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015.

פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמו ב- 2,274.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 2,179.6 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015.

סקירת הסיכונים

<u>43</u>	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
<u>44</u>	סיכון אשראי
<u>53</u>	סיכון שוק
<u>68</u>	סיכון נזילות ומימון

סקירת הסיכונים

תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוחות הכספיים לשנת 2015. על כן, יש לקרוא את הפרק יחד עם פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2015.

כללי

פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק ונזילות, סיכונים תפעוליים, סיכונים משפטיים, סיכון ציות והלבנת הון.

- הסיכונים מנוהלים על ידי חברי הנהלה ונושאי משרה אחרים או בעלי תפקידים בכירים אחרים ובאחריותם.

- בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Assessment Process), הבנק מבצע תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואיתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

- מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מותאמת למדיניות קבוצת הבנק הבינלאומי ומכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו, תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.

- תפישת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועם העקרונות המנחים של וועדת באזל ומושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות חשיפה לתחום והגדרת היקף ועומק החשיפה, מערך בקרה וביקורת, מערך דיווח, ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על פי אמות מידה מקובלות.

- ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח ובקרה, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה עיקריים: קו הגנה ראשון של האחראיים על יצירת הסיכון וניהול הסיכון המקיימים בקורות שונות בעת נטילת הסיכון. קו הגנה שני של מבצעי בקרה לאחר אך בסמוך לנטילת הסיכון באמצעות יחידות הכפופות למנהל הסיכונים הראשי שהינו בלתי תלוי. קו הגנה שלישי של מטה הביקורת הפנימית.

מנהלת הסיכונים הראשית בבנק (CRO), רות לפיד, כפופה למנכ"ל ומוכוונת מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של הקבוצה. בנק ישראל אישר כי מנהלת הסיכונים הראשית בבנק לא תהיה חברת הנהלה. החלטה זו עשויה להשתנות בהתאם לשינויים, ככל שיהיו, בפרופיל העיסקי של הבנק, מורכבותם ומהותיותם לחברה האם.

מנהלת הסיכונים הראשית נושאת באחריות מפורשת לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו ואחראית לניהול הסיכונים התפעוליים ולהמשכיות עיסקית וכן משמשת כקצינת הציות וממונה על אכיפה פנימית בניירות ערך, אחראית איסור הלבנת הון ומימון טרור ויישום הוראות FATCA.

במקביל נקבעו אחראים לסיכונים הייעודיים:

ניר הרצנשטיין, מנהל היחידה לניהול פיננסי אחראי לניהול סיכוני השוק והנזילות.

דורון כליף, מנהל החטיבה העיסקית אחראי לניהול סיכוני האשראי.

עו"ד איה אשתי, היועצת המשפטית הראשית, אחראית על ניהול הסיכונים המשפטיים.

משה יגן, מ"מ מנהל החטיבה הקימעונאית אחראי לניהול סיכוני האסטרטגיה, המוניטין והתחרות.

מר אמנון בק, מנכ"ל מתף – מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ, משמש כמנהל סיכוני IT.

מר יהושע פלג, מנהל הגנת הסייבר ואבטחת מידע, משמש כמנהל סיכוני הסייבר.

- הסיכונים הנוספים אליהם חשוף הבנק – כגון, סיכוני רגולציה וחקיקה, וסיכונים הקשורים למשק הישראלי מנוהלים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, על ידי כל אחד מחברי הנהלה ונושאי משרה נוספים בתחום הנתון לאחריותם, ובמקביל מפוקחים, כחלק מניהול הסיכונים הקבוצתי האינטגרטיבי, גם על ידי מנהל הסיכונים הראשי של הקבוצה באמצעות מנהלת הסיכונים בבנק.

מדי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי מנהלת הסיכונים הראשית שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק. מסמך הסיכונים בוחן את כלל הסיכונים שאליהם חשוף הבנק במסגרת פעולותיו תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן את תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.

הבנק מיישם מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. המתווה כולל בין היתר תרחישים בתחום סיכונים השוק, הנדלות והאשראי, ותרחישים המשלבים התממשות של כמה סיכונים בו זמנית. התרחישים שמפעיל הבנק כוללים תרחישים מסוג ניתוחי רגישות, תרחישים היסטוריים, תרחישים היפותטיים ותרחישים מאקרו כלכליים.

במסמך מוצגת בנוסף, סקירת מנהלת הסיכונים הראשית על מצב ניהול הסיכונים בבנק, עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות דרגות הסיכון וכן טיפול היחידה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שננקטו על ידי היחידה ברבעון הרלוונטי.

לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים ראה התייחסות במסגרת תיאור הסיכונים העיקריים המופיעים להלן ובפרק סקירת הסיכונים בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2015. למידע המפורט על ניהול הסיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ראה פרק משנה "גילויים פיקוחיים נוספים" בפרק מידע כספי באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

א. חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

ליום 30 בספטמבר 2016, ישנה קבוצת לווים אחת אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות ההון. חבות זו דווחה וקיבלה אישור הדירקטוריון.

ב. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים (זרים ומקומיים)

פעילות לקוחות הבנק ופעילות הבנק עבור עצמו מתבצעת באמצעות חדרי העסקות בבנק הבינלאומי. חשיפות הנוצרות בגין פעילות שוטפת בחדרי העסקות הינן מול הבנק הבינלאומי בלבד.

ג. סיכון אשראי בעייתי -

סיכון האשראי הבעייתי הסתכם ביום 30 בספטמבר 2016 ב- 297.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 299.7 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 296.0 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015. יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל לציבור הסתכם ביום 30 בספטמבר 2016 ב- 1.6% בהשוואה ל- 1.7% ביום 30 בספטמבר 2015 ו ביום 31 בדצמבר 2015.

1. סיכון אשראי בעייתי

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016			יתרה ליום 30 בספטמבר 2015			יתרה ליום 31 בדצמבר 2015		
סיכון אשראי			סיכון אשראי במיליוני ש"ח			סיכון אשראי		
חוץ			חוץ			חוץ		
מאזני	מאזני	כולל	מאזני	מאזני	כולל	מאזני	מאזני	כולל
96.0	5.2	101.2	146.1	7.8	153.9	103.2	4.8	108.0
50.3	-	50.3	6.4	-	6.4	58.5	-	58.5
128.4	17.2	145.6	102.0	37.4	139.4	95.8	33.7	129.5
274.7	22.4	297.1	254.5	45.2	299.7	257.5	38.5	296.0
*מזה: חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום או יותר			16.6			1.8		
			9.9					

השינוי בסיכון אשראי בעייתי בהשוואה ליתרה ביום 30 בספטמבר 2015 משתקף בירידה בסיכון אשראי פגום במהלך שנת 2015 ועלייה בסיכון אשראי נחות.

2. נכסים שאינם מבצעים:

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016			יתרה ליום 30 בספטמבר 2015			יתרה ליום 31 בדצמבר 2015		
סיכון אשראי			סיכון אשראי במיליוני ש"ח			סיכון אשראי		
מאזני	חוץ	כולל	מאזני	חוץ	כולל	מאזני	חוץ	כולל
חובות פגומים								
81.0	5.2	86.2	133.7	7.8	141.5	89.1	4.8	93.9
-	-	-	-	-	-	-	-	-
81.0	5.2	86.2	133.7	7.8	141.5	89.1	4.8	93.9
שנבדק על בסיס פרטני								
שנבדק על בסיס קבוצתי								
סך הכל נכסים שאינם מבצעים								

3. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים ריבית

30.9.16	30.9.15	31.12.15
11.6	8.7	10.2
במיליוני ש"ח		
חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית		

4. שינויים בחובות הפגומים במהלך הרבעון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2016	2015	2016	2015
במיליוני ש"ח			
100.6	145.4	99.3	159.0
19.3	41.7	55.8	96.9
(18.2)	(22.1)	(41.7)	(69.9)
(9.1)	(22.6)	(20.8)	(43.6)
92.6	142.4	92.6	142.4
יתרת חובות פגומים לתחילת התקופה			
סווגו כחובות פגומים			
גביית חובות פגומים			
מחיקות חשבונאיות			
יתרת חובות פגומים לסוף התקופה			

5. מדדי סיכון אשראי

ליום 30 בספטמבר 2016	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 31 בדצמבר 2015
0.74%	1.19%	0.83%
שיעור יתרת אשראי פגום לציבור מיתרת האשראי לציבור		
0.13%	0.02%	0.08%
שיעור יתרת אשראי שאינו פגום לציבור שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור		
1.08%	1.10%	1.09%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי הפגום לציבור		
145.79%	92.35%	130.61%
1.59%	1.74%	1.73%
0.16%	(0.00%)	0.02%
0.10%	0.21%	0.21%
שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור		
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור		
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור		
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי בגין אשראי לציבור		
8.89%	18.97%	18.81%

ד. סיכון אשראי לפי ענפי משק
סכומים מדווחים, במיליוני ש"ח
פעילות בישראל בלבד

ליום 30 בספטמבר 2016

סיכון אשראי כולל (1)									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)									
הפסדי אשראי (4)									
סך הכל	אשראי (5) בעייתי (6)	סך הכל	חובות (2) בעייתי (6) פגום	אשראי	נטו	הפרשה	מחיקות	הוצאות	יתרת
דירוג ביצוע	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:
148.2	111.0	7.7	148.2	128.1	7.7	4.6	1.4	0.7	2.4
31.3	29.6	0.1	31.2	27.3	0.1	0.1	-	-	0.1
1,000.2	822.4	40.6	975.7	811.4	40.6	12.4	(8.4)	(0.7)	16.3
810.1	634.8	16.1	810.1	283.6	16.1	5.7	1.4	0.2	7.1
182.3	177.8	0.7	177.7	163.3	0.7	0.6	(0.3)	-	0.6
148.9	139.3	1.1	120.7	104.0	1.1	0.1	0.2	-	0.7
1,388.1	1,209.8	46.9	1,388.0	1,208.6	46.9	22.8	10.6	5.3	26.8
197.0	128.4	19.6	196.6	163.3	19.6	12.8	2.0	2.3	11.1
214.3	184.3	9.3	202.4	175.9	5.9	0.6	0.3	0.1	2.6
294.0	211.7	25.7	294.0	179.8	25.7	3.8	2.0	0.1	3.9
101.7	87.2	5.4	101.7	96.4	5.4	1.4	0.2	(0.3)	1.3
372.2	297.3	9.3	372.2	250.2	9.3	2.4	1.1	0.2	3.0
491.1	442.9	9.1	491.1	397.7	9.1	2.0	0.7	(0.3)	2.8
5,379.4	4,476.5	191.6	5,309.6	3,989.6	188.2	69.3	11.2	7.6	78.7
242.1	211.0	2.7	242.1	242.1	2.7	0.3	0.2	0.1	1.6
13,035.1	12,024.7	102.8	13,029.4	8,293.2	102.8	28.2	3.0	1.2	62.9
18,656.6	16,712.2	297.1	18,581.1	12,524.9	293.7	97.8	14.4	8.9	143.2
1,363.2	1,363.2	-	1,202.5	1,202.5	-	-	-	-	-
1,005.6	1,005.6	-	36.1	34.5	-	-	-	-	-
21,025.4	19,081.0	297.1	19,819.7	13,761.9	293.7	97.8	14.4	8.9	143.2

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 13,761.9 מיליון ש"ח, 1,172.8 מיליון ש"ח, 7.0 מיליון ש"ח, 6,083.7 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך) סכומים מדווחים, במיליוני ש"ח פעילות בישראל בלבד

ליום 30 בספטמבר 2015

סיכון אשראי כולל (1)						חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)			
הפסדי אשראי (4)				הוצאות		יתרת			
דירוג ביצוע		מזה:		הפסדי		מחיקות		הפרשה	
סך הכל	אשראי (5) בעייתי (6)	סך הכל	חובות (2) בעייתי (6) פגום	אשראי	נטו				
ציבור - מסחרי									
142.6	86.3	11.9	142.6	121.3	11.9	7.5	(1.2)	-	2.8
26.6	21.1	0.1	26.2	25.2	0.1	0.1	(0.2)	(0.2)	0.1
999.3	725.1	35.3	973.6	769.5	35.3	15.7	(0.1)	11.3	19.4
710.8	612.6	35.2	701.7	279.3	35.2	4.8	(8.9)	0.3	6.9
230.7	211.2	2.4	222.3	199.9	2.4	1.6	(0.1)	(0.8)	1.2
אספקת חשמל ומים									
144.7	130.3	1.7	115.9	95.9	1.7	0.7	0.4	0.4	0.6
1,313.2	928.2	57.1	1,312.8	1,120.9	57.1	38.4	(1.6)	(1.4)	20.6
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל									
197.2	99.7	27.5	197.0	163.3	27.5	24.5	9.8	4.8	12.9
199.5	129.7	6.4	195.7	162.6	2.7	2.1	0.7	0.7	3.0
289.9	154.7	20.3	289.9	181.7	20.3	6.4	2.6	1.0	2.7
69.8	49.7	2.6	69.8	64.4	2.6	2.2	0.3	(0.3)	0.8
שרותים פיננסיים									
שרותים עסקיים									
345.6	247.6	6.3	345.6	224.4	6.3	4.0	1.2	2.3	2.1
אחרים									
481.8	414.4	6.9	481.8	421.2	6.9	4.3	(0.2)	(0.4)	2.0
5,151.7	3,810.6	213.7	5,074.9	3,829.6	210.0	112.3	2.7	17.7	75.1
סך הכל מסחרי									
אנשים פרטיים									
212.8	192.2	1.2	212.8	212.8	1.2	0.7	0.9	0.1	1.4
הלוואות לדירוג אנשים פרטיים -									
11,884.7	10,873.6	84.8	11,878.4	7,934.7	84.8	37.2	(3.8)	0.5	64.6
אחר									
סך הכל ציבור -									
17,249.2	14,876.4	299.7	17,166.1	11,977.1	296.0	150.2	(0.2)	18.3	141.1
פעילות בישראל									
847.7	847.7	-	610.3	610.3	-	-	-	-	-
בנקים בישראל									
1,838.8	1,838.8	-	44.5	42.8	-	-	-	-	-
ממשלה בישראל									
סך הכל פעילות בישראל									
19,935.7	17,562.9	299.7	17,820.9	12,630.2	296.0	150.2	(0.2)	18.3	141.1

סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)
סכומים מדווחים, במיליוני ש"ח
פעילות בישראל בלבד

ליום 31 בדצמבר 2015

סיכון אשראי כולל (1)									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)									
הפסדי אשראי (4)									
הוצאות									
יתרת									
הפרשה									
מחיקות									
חשבונאיות להפסדי									
אשראי									
נטו									
מזה:									
חובות (2) בעייתי (6) פגום									
סך הכל									
אשראי (5) בעייתי (6) סך הכל									
דירוג ביצוע									
סך הכל									
ציבור - מסחרי									
1.7	0.4	(1.9)	5.1	10.1	127.9	148.4	10.1	101.4	148.4
0.1	(0.2)	(0.2)	0.1	0.1	23.4	25.9	0.1	20.3	26.0
24.0	9.1	2.3	15.7	48.4	719.3	904.1	48.4	713.3	928.1
5.9	-	(10.2)	2.7	32.9	241.8	594.0	32.9	534.1	602.6
0.9	(0.9)	(0.5)	1.1	1.7	183.6	201.6	1.7	201.4	210.0
0.5	0.5	0.4	0.4	0.8	93.7	112.3	0.8	136.7	140.8
21.5	(1.8)	(1.1)	29.9	51.4	1,162.2	1,352.2	51.4	1,071.8	1,352.2
11.4	9.6	13.1	12.8	23.5	153.6	184.6	23.5	108.4	184.7
2.4	0.4	(0.2)	0.7	3.4	157.3	181.3	7.3	140.1	185.2
2.0	1.8	2.7	5.1	11.2	171.0	264.7	11.2	148.1	264.7
0.8	(0.5)	0.1	2.0	2.3	68.2	73.2	2.3	58.8	73.2
2.1	2.6	1.5	2.3	8.0	247.6	367.8	8.0	295.2	367.8
1.8	(0.8)	(0.8)	2.4	7.0	380.2	443.1	7.0	391.2	443.1
75.1	20.2	5.2	80.3	200.8	3,729.8	4,853.2	204.7	3,920.8	4,926.8
1.5	-	0.9	0.3	2.1	209.2	209.2	2.1	189.3	209.2
61.1	4.2	(3.6)	23.5	89.2	7,982.1	11,968.9	89.2	10,579.2	11,974.9
137.7	24.4	2.5	104.1	292.1	11,921.1	17,031.3	296.0	14,689.3	17,110.9
-	-	-	-	-	830.1	830.1	-	1,050.1	1,050.1
-	-	-	-	-	51.5	53.3	-	1,585.5	1,585.5
137.7	24.4	2.5	104.1	292.1	12,802.7	17,914.7	296.0	17,324.9	19,746.5

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 12,802.7 מיליון ש"ח, 1,804.9 מיליון ש"ח, 10.2 מיליון ש"ח, 5,128.7 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

חשיפה למדינות זרות (1)

חלק א' - מידע בדבר כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך (4) *

ליום 30 בספטמבר 2016

המדינה	חשיפה מאזנית (2)		חשיפה חוץ מאזנית (2),(3)		חשיפה מאזנית מעבר לגבול (2)	
	חשיפה מאזנית מעבר לגבול					
	סיכון		סך		מזה: סיכון	
	לאחרים	מאזני בעייתי	חובות פגומים	חשיפה חוץ מאזנית	חשאי חוץ מאזני בעייתי	לפרעון מעל עד שנה
ספרד	29.3	0.5	-	7.3	-	29.3
איטליה	14.9	0.9	-	1.2	-	14.9
פורטוגל	2.1	-	-	-	-	2.1
אירלנד	0.6	0.1	-	0.9	-	0.6
הודו	16.5	-	-	52.9	-	16.5
בריטניה	69.1	0.3	-	14.8	-	69.1
אחרות	125.7	15.4	-	74.7	-	125.6
סך כל החשיפות למדינות זרות	258.2	17.2	-	151.8	-	258.1
סך החשיפות למדינות LDC	44.1	0.3	-	56.9	-	44.0

ליום 30 בספטמבר 2015

המדינה	חשיפה מאזנית (2)		חשיפה חוץ מאזנית (2),(3)		חשיפה מאזנית מעבר לגבול (2)	
	חשיפה מאזנית מעבר לגבול					
	סיכון		סך		מזה: סיכון	
	לאחרים	מאזני בעייתי	חובות פגומים	חשיפה חוץ מאזנית	חשאי חוץ מאזני בעייתי	לפרעון מעל עד שנה
ספרד	2.7	0.2	-	3.3	-	2.7
איטליה	3.1	0.1	-	1.9	-	3.1
אירלנד	0.7	0.2	-	2.0	-	0.7
הודו	43.3	8.1	-	0.8	-	43.3
בריטניה	70.9	2.0	-	14.7	-	70.9
אחרות	90.9	6.8	-	118.9	-	90.8
סך כל החשיפות למדינות זרות	211.6	17.4	-	141.6	-	211.5
סך החשיפות למדינות LDC	62.3	8.6	-	18.5	-	62.3

* עיקר האשראי שניתן בפועל הינו אשראי פקטורינג המובטח בביטוח אשראי בחברות ביטוח.

חשיפה למדינות זרות (1) (המשך)

חלק א' - מידע בדבר כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך (4) *

ליום 31 בדצמבר 2015						
חשיפה מאזנית (2)			חשיפה חוץ מאזנית (2),(3)			
המדינה	חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה מאזנית מעבר לגבול	
	סיכון אשראי		סיכון אשראי		סיכון אשראי	
	לאחרים	בעייתי	חובות פגומים	חובות פגומים	חובות פגומים	חובות פגומים
	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית
ספרד	3.1	-	-	4.7	-	3.1
איטליה	2.9	-	-	1.4	-	2.9
פורטוגל	1.3	-	-	-	-	1.3
אירלנד	0.4	-	-	1.4	-	0.4
הודו	46.6	-	-	23.0	-	46.6
בריטניה	74.0	-	-	16.9	-	74.0
אחרות	122.5	-	-	63.6	-	122.4
סך כל החשיפות למדינות זרות	250.8	8.7	-	111.0	-	250.7
סך החשיפות למדינות LDC	67.9	4.7	-	30.3	-	67.9

* עיקר האשראי שניתן בפועל הינו אשראי פקטורינג המובטח בביטוח אשראי בחברות ביטוח.

חלק ב' - מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% ובין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% ובין 20% מההון, לפי הנמוך
בימים 30 בספטמבר 2016 ו-2015 ו-31 בדצמבר 2015 לא קיימת חשיפה למדינות זרות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% ובין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% ובין 20% מההון, לפי הנמוך.

חשיפה למדינות זרות (1) (המשך)

חלק ג' – מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות *

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016					
אירלנד	פורטו ריקו	קפריסין	ג'מייקה	פורטוגל	
0.6	3.3	6.0	-	1.3	סכום החשיפה בתחילת תקופה
-	(1.5)	(0.3)	0.2	0.8	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
-	-	-	-	-	חשיפות שהתווספו
-	-	-	-	-	שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)
0.6	1.8	5.7	0.2	2.1	סכום החשיפה בסוף תקופה
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2015					
יוון	רומניה	פורטו ריקו	קפריסין	הונגריה	
0.1	0.8	3.6	-	-	סכום החשיפה בתחילת תקופה
(0.1)	1.3	(1.7)	-	-	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
-	-	-	0.4	1.0	חשיפות שהתווספו
-	-	-	-	-	שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)
-	2.1	1.9	0.4	1.0	סכום החשיפה בסוף תקופה
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016					
אירלנד	פורטו ריקו	קפריסין	ג'מייקה	פורטוגל	
0.4	2.7	0.3	-	1.3	סכום החשיפה בתחילת תקופה
0.2	(0.9)	(0.5)	-	0.8	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
-	-	5.9	0.2	-	חשיפות שהתווספו
-	-	-	-	-	שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)
0.6	1.8	5.7	0.2	2.1	סכום החשיפה בסוף תקופה
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2015					
יוון	רומניה	פורטו ריקו	קפריסין	הונגריה	
0.1	-	2.2	-	-	סכום החשיפה בתחילת תקופה
(0.1)	-	(1.4)	-	-	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
-	2.1	1.1	0.4	1.0	חשיפות שהתווספו
-	-	-	-	-	שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)
-	2.1	1.9	0.4	1.0	סכום החשיפה בסוף תקופה

הערות בעמוד הבא

חשיפה למדינות זרות (1) (המשך)

חלק ג' – מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות *

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

פוטוגל	הונגריה	קפריסין	פורטו ריקו	רומניה	יוון	
-	-	-	2.2	-	0.1	סכום החשיפה בתחילת תקופה
-	(0.6)	(0.1)	(1.0)	1.2	(4.7)	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
1.3	1.0	0.4	1.5	2.7	4.6	חשיפות שהתווספו
-	-	-	-	-	-	שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)
1.3	0.4	0.3	2.7	3.9	-	סכום החשיפה בסוף תקופה

* עיקר האשראי שניתן בפועל הינו אשראי פקטורינג המובטח בביטוח אשראי בחברות ביטוח.

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים וניגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ולשל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוזי מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) ניתן מידע גם בדבר כל החשיפות למדינות פורטוגל, איטליה, אירלנד, יוון וספרד.

מימון ממונף - Leveraged Finance

לאור הוראת בנק ישראל מספר 327 אשר נכנסה לתוקף החל מיום 1 בינואר 2016, עדכן הבנק את הגדרת המימון הממונף. ככלל, מימון ממונף מוגדר כאשראי למימון עסקאות הוניות בתאגידים (כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323) אשר עונה על תבחינים מסויימים, ואשראי הניתן ללווים המאופיינים ברמות מינוף פיננסי גבוהות. בפרט, הבנק מחשיב מימון ממונף כאשראי הנכלל באחת מארבע הקבוצות הבאות:

א. אשראי למטרת עסקה הונית כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323 (רכישת תאגיד אחר, רכישה עצמית של מניות וחלוקת הון), אשר עונה לתבחינים מסויימים בנוגע להיקף האשראי, לשיעור המימון הטמון בו, והיקף הבטחונות המוחשיים כפי שנקבעו על ידי הבנק.

ב. אשראי למטרות עסקיות שונות, אשר עונה לתבחינים מסויימים המצביעים על נתונים פיננסיים חלשים, כפי שנקבעו על ידי הבנק.

ג. אשראי למטרת מימון נדל"ן מניב, אשר עונה לתבחינים מסויימים המצביעים בנוגע להיקף האשראי, לשיעור המימון הטמון בו, והיקף הבטחונות המוחשיים כפי שנקבעו על ידי הבנק.

ד. אשראי למטרת ליווי פרויקטים לבנייה, אשר עונה לתבחינים מסויימים בנוגע להיקף האשראי, היקף הבטחונות המוחשיים, ולחשיפה שעשויה להיווצר לבנק מהפרוייקט, כפי שנקבעו על ידי הבנק.

לנוכח פרופיל הסיכון הגבוה שטמון במימון הממונף, מדיניות האשראי של הבנק קובעת הנחיות מחמירות לחיתום ומגבלות על היקף החשיפה למימון ממונף.

סך כל החשיפה המאזנית בגין עסקאות בגין אשראי לרכישת אמצעי שליטה ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם בכ- 22.5 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2015 – 28.0 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2015 – 26 מיליון ש"ח).

אין חשיפה חוץ מאזנית למימון ממונף לימים 30 בספטמבר 2016 ו- 2015 וליום 31 בדצמבר 2015.

סיכון שוק

מודלים לניהול סיכון שוק

הבנק, כחלק מקבוצת הבינלאומי, עושה שימוש במספר מודלים מקובלים לניהול, מדידת והערכת סיכון שוק לרבות מדדי חשיפה לשחיקה בשווי ההוגן כתוצאה משינוי בלתי צפוי בגורמי הסיכון, מדד הערך בסיכון (ה-VAR) וכן מבחני קיצון.

בחינת Back Testing

הבנק פועל בהתמדה לשיפור איכות החיזוי של מודל ה-VAR ההיסטורי באמצעות בחינה שוטפת של ה-Back Testing.

בחינת ה-Back Testing של מודל ה-VAR ההיסטורי מראה כי בתקופה שהסתיימה ביום ה-30 בספטמבר 2016 נרשמו שלושה מקרים בהם ההפסד התיאורטי היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה כמפורט להלן:

מועד	גודל הפער
במיליוני ש"ח	
18.5.16	0.98
15.5.16	0.47
28.1.15	0.41

מספר המקרים עומד בקריטריונים כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל.

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע כי החשיפה לסיכון שוק כפי שמוצאת את ביטוייה בערך בסיכון (VAR) בכל המגזרים לא תעלה על 5% מסך כל ההון לפי אופק של 21 ימים בשיטה ההסטורית.

ערך ה VAR ההיסטורי של הבנק ליום 30 בספטמבר 2016 עמד על כ- 15.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 9.7 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015.

משקלו של ה-VAR ביחס להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 בספטמבר 2016 עומד על כ- 1.3% בהשוואה ל- 0.8% ביום 31 בדצמבר 2015.

החשיפה בריבית

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכונים הריבית באמצעות תחיתת החשיפה המקסימאלית לשחיקת השווי ההוגן של ההון העצמי עם שינוי מקביל של 1% בעקום הריבית במיגזר הצמוד, במיגזר השקלי ובמיגזר המט"ח כלהלן:

- מיגזר פעילות צמוד מדד: מגבלה בשיעור של 3.5% מההון העצמי.
- מיגזר פעילות שקל לא צמוד: מגבלה בשיעור של 3.5% מההון העצמי.
- מיגזר פעילות מטח וצמוד מטח: מגבלה בשיעור של 1% מההון העצמי.

המגבלה על סך החשיפה בכלל מגזרי ההצמדה הינה עד 5% מההון העצמי.

בנוסף לקביעת מגבלות על תיאבון הסיכון הכולל לחשיפה לסיכונים ריבית ברמת חשיפת השווי ההוגן, קבע דירקטוריון הבנק מגבלות פרטניות ברמת היחידות העסקיות השונות היוצרות סיכונים ריבית, על היקף חשיפת הריבית.

תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן הנבדקת באמצעות הפעלתם של מספר תרחישי קיצון לרבות מגבלה על השפעת זעזוע סטנדרטי בריבית (2%) על התיק הבנקאי. מגבלה זו נקבעה לעד 10% מסך כל ההון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

סיכון הריבית נמדד ומנוהל על בסיס הנחות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות. בחשבונות עו"ש שאינם נושאים ריבית קיימות יתרות זכות בסכום יציב לאורך זמן. תקופת הפירעון של יתרות העו"ש, המשמשת בחישוב החשיפה לריבית, הינה כשנה. השפעת פירעונות מוקדמים של הלוואות ושל פיקדונות ללא זמן פירעון שולית.

להלן תיאור רגישות ההון לשינויים במקביל בעקומי הריבית - השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מתרחיש של ירידה מקבילה של 1% בעקום הריבית:

ליום 31 בדצמבר 2015		ליום 30 בספטמבר 2016		
המגבלה	אחוז החשיפה	המגבלה	אחוז החשיפה	
4.5%	4.3%	3.5%	2.9%	מט"י לא צמוד
4.0%	1.8%	3.5%	2.0%	מט"י צמוד מדד
1.0%	(0.1%)	1.0%	0.1%	מט"ח וצמוד מט"ח
8.0%	5.3%	5.0%	5.0%	סך הכל

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים
להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים בריבית על פי שוויים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הריבית על שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

ליום 30 בספטמבר 2016

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית):

מטבע ישראלי		מטבע חוץ (2)		סך הכל
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	
במיליוני ש"ח				
17,745.7	1,272.4	444.0	426.1	19,888.2
נכסים פיננסיים (1)				
66.3	-	1,158.9	189.7	1,414.9
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים				
15,992.4	1,377.6	1,140.6	453.9	18,964.5
חוץ מאזניים (3)				
863.8	-	421.0	165.1	1,449.9
התחייבויות פיננסיות (1)				
955.8	(105.2)	41.3	(3.2)	888.7
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים				
חוץ מאזניים				
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים				

ב. השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (5):

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית (4)								
שינויים בשיעורי הריבית	מטבע ישראלי		מטבע חוץ (2)		סך הכל		שינוי בשווי הוגן	
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	השפעות סך מקדזות הכל			
					במיליוני ש"ח	שינוי בשווי הוגן		
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	902.4	(84.1)	39.8	(3.1)	-	855.0	(33.7)	(3.79%)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	950.2	(102.7)	41.1	(3.1)	-	885.5	(3.2)	(0.36%)
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד	1,006.7	(128.9)	42.2	(5.0)	-	915.0	26.3	2.96%

ליום 30 בספטמבר 2015

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית):

מטבע ישראלי		מטבע חוץ (2)		סך הכל
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	
במיליוני ש"ח				
15,727.3	1,258.2	422.8	415.8	17,824.1
נכסים פיננסיים (1)				
46.5	149.6	1,021.9	230.8	1,448.8
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים				
14,156.8	1,703.9	1,037.3	428.4	17,326.4
וחוץ מאזניים (3)				
861.4	-	398.2	216.7	1,476.3
התחייבויות פיננסיות (1)				
755.6	(296.1)	9.2	1.5	470.2
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים				
וחוץ מאזניים				
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים				

ב. השפעת שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (5):

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית (4)

שינויים בשיעורי הריבית	מטבע ישראלי		מטבע חוץ (2)				סך הכל	
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	השפעות סך		שינוי בשווי הוגן	
					מקצות	הכל		
								במיליוני ש"ח
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	735.4	(280.1)	9.6	0.2	-	465.1	(5.1)	(1.04%)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	753.5	(294.0)	9.2	1.4	-	470.1	(0.1)	0.02%
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד	777.8	(318.4)	8.8	3.0	-	471.2	1.0	0.26%

ליום 31 בדצמבר 2015

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית):

מטבע חוץ (2)			מטבע ישראלי		נכסים פיננסיים (1)
סך הכל	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
במיליוני ש"ח					
18,650.1	421.1	426.7	1,222.3	16,580.0	
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים					
1,324.5	171.9	1,015.5	99.6	37.5	
חוץ מאזניים (3)					
17,878.6	438.1	1,079.0	1,568.1	14,793.4	
התחייבויות פיננסיות (1)					
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים					
1,346.9	151.9	355.1	-	839.9	
חוץ מאזניים					
749.0	3.0	8.1	(246.2)	984.2	
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים					

ב. השפעת שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (5):

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית (4)

מטבע ישראלי		מטבע חוץ (2)		סך הכל		שינויים בשיעורי הריבית	
לא צמוד	צמוד	דולר	אחר	השפעות סך			
				מקדזות	הכל		
							שינוי בשווי הוגן
במיליוני ש"ח							
976.5	(227.9)	8.0	3.3	-	10.9	1.46%	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
983.1	(244.2)	8.2	3.0	-	1.1	0.15%	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
992.3	(266.9)	6.1	2.8	-	(14.7)	(1.96%)	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד

הערות:

- (1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
- (2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, שהם מהווים ברביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן בכל שאר המטבעות ושאינם דולר ארה"ב ואינם מטבעות עיקריים שניתן להם גילוי נפרד.
- (4) שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים המוצג בכל מיגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במיגזר זה בהנחה שחל שינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במיגזר ההצמדה. סך השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מיגזרי ההצמדה.
- (5) בחישוב החשיפה לשינוי הריבית המחושב על פי כללים חשבונאיים ההתייחסות לחשבונות עו"ש שאינם נושאים ריבית היא כפיקדונות שזמן פירעונם עם דרישה ועד חודש. כמו-כן החישוב אינו כולל הנחה של פירעונות מוקדמים של הלוואות לדיוור.

חשיפה של הבנק לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 בספטמבר 2016
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

מעל עם דרישה עד חודש עד חודשים	מעל עד חודש עד חודשים	מעל 3 עד חודשים עד שנה	מעל שנה עד עד 3 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 20 שנה
מטבע ישראלי לא צמוד							
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
14,590.8	788.2	821.8	643.6	297.8	371.4	217.9	-
נכסים פיננסיים (1)							
10.8	10.5	21.5	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)							
11.5	1.6	10.4	-	-	-	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)							
-	-	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
14,613.1	800.3	853.7	643.6	297.8	371.4	217.9	-
סך כל השווי ההוגן							
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
14,422.6	391.0	350.0	283.5	539.5	6.5	(0.7)	-
התחייבויות פיננסיות (1)							
48.3	653.4	115.2	1.5	20.4	-	-	-
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)							
11.5	1.6	10.4	-	-	-	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)							
-	-	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
14,482.4	1,046.0	475.6	285.0	541.0	26.9	(0.7)	-
סך כל השווי ההוגן							
מכשירים פיננסיים, נטו							
-	-	-	-	-	-	-	-
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית							
130.7	(245.7)	378.1	358.6	(243.2)	344.5	218.6	-
במגזר							
130.7	(115.0)	263.1	621.7	378.5	723.0	941.6	941.6
החשיפה המצטברת במגזר							

הערות לעמודים 58 עד 65 ראה עמוד 64.

31 בדצמבר 2015			30 בספטמבר 2015						
משך חיים	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון
ממוצע אפקטיבי בשנים	באחוזים		ממוצע אפקטיבי בשנים	באחוזים		ממוצע אפקטיבי בשנים	באחוזים		
0.16	1.53%	16,584.1	0.20	1.51%	15,731.4	0.49	2.18%	17,748.6	17.1
0.21		37.4	0.20		46.3	0.13		42.8	-
-		6.3	-		8.2	0.24		29.2	5.7
-		-	-		-	-		-	-
⁽²⁾ 0.20	1.53%	16,627.8	0.20	1.51%	15,785.9	⁽²⁾ 0.49	2.18%	17,820.6	22.8
0.10	0.81%	14,793.4	0.06	0.42%	14,156.8	0.16	1.06%	15,992.4	-
0.33		839.8	0.36		861.2	0.35		840.3	-
-		6.3	-		8.2	0.24		29.2	5.7
-		-	-		-	-		-	-
⁽²⁾ 0.07	0.81%	15,639.5	0.07	0.42%	15,026.2	⁽²⁾ 0.17	1.06%	16,861.9	5.7
									-

סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

נכסים פינוסיים (1)

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט

(אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סך כל השווי ההוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

התחייבויות פיננסיות (1)

מכשירים

(אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סר כל השנוי ההוגו

מחשירים פיונסיים ונוו

המשיפה לשיווייט משיועורי הריבית

במנזר

בפנינו: במעונות במחנה

הערות לעמודים 58 עד 65 ראה עמוד 64.

31 בדצמבר 2015			30 בספטמבר 2015							
משך חיים	שיעור תשואה	סך הכל שווי הוגן	משך חיים	שיעור תשואה	סך הכל שווי הוגן	משך חיים	שיעור תשואה	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	
ממוצע אפקטיבי בשנים	פנימי באחוזים		ממוצע אפקטיבי בשנים	פנימי באחוזים		ממוצע אפקטיבי בשנים	פנימי באחוזים			
3.29	1.72%	1,222.3	3.38	1.82%	1,258.2	2.50	1.78%	1,272.4	0.2	
0.27		99.6	0.35		149.6	-		-	-	
-		-	-		-	-		-	-	
-		-	-		-	-		-	-	
⁽²⁾ 3.06	1.72%	1,321.9	3.06	1.82%	1,407.8	⁽²⁾ 2.50	1.78%	1,272.4	0.2	
3.81	1.16%	1,568.1	3.75	1.04%	1,703.9	3.92	0.97%	1,377.6	-	
-		-	-		-	-		-	-	
-		-	-		-	-		-	-	
-		-	-		-	-		-	-	
⁽²⁾ 3.81	1.16%	1,568.1	3.75	1.04%	1,703.9	⁽²⁾ 3.92	0.97%	1,377.6	-	
									-	

חשיפה של הבנק לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 בספטמבר 2016 (המשך)
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

מטבע חוץ (3)	מל	מל 3	מל	מל 3	מל 5	מל 10	מל 20
עם דרישה	חודש עד	חודש עד	שנה עד	שנה עד	שנה עד	שנה עד	שנה עד
עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
נכסים פיננסיים (1)	358.7	209.6	13.9	73.0	44.7	170.2	-
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	125.4	648.4	546.6	2.7	1.2	1.3	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	11.3	1.5	10.2	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	-	-	-	-	-
סך כל השווי ההוגן	495.4	859.5	570.7	75.7	45.9	171.5	-
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
התחייבויות פיננסיות (1)	1,415.2	61.5	96.7	21.1	-	-	-
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	87.8	10.3	179.9	67.5	39.4	178.1	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	22.8	0.3	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	-	-	-	-	-
סך כל השווי ההוגן	1,525.8	72.1	276.6	88.6	39.4	178.1	-
מכשירים פיננסיים, נטו	-	-	-	-	-	-	-
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית	(1,030.4)	787.4	294.1	(12.9)	6.5	(6.6)	-
במגזר	(1,030.4)	(243.0)	51.1	38.2	44.7	38.1	38.1
החשיפה המצטברת במגזר	(1,030.4)	(243.0)	51.1	38.2	44.7	38.1	38.1

הערות לעמודים 58 עד 65 ראה עמוד 64.

31 בדצמבר 2015			30 בספטמבר 2015					
משך חיים	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים	שיעור תשואה פנימי	ללא תקופת פרעון
ממוצע אפקטיבי בשנים	באחוזים		ממוצע אפקטיבי בשנים	באחוזים		ממוצע אפקטיבי בשנים	באחוזים	סך הכל שווי הוגן
1.81	2.46%	847.8	1.89	2.46%	838.6	1.89	1.66%	870.1 -
0.15		1,187.1	0.15		1,252.2	0.19		1,325.6 -
-		0.3	-		0.5	-		23.0 -
-		-	-		-	-		- -
⁽²⁾ 0.84	2.46%	2,035.2	0.85	2.46%	2,091.3	⁽²⁾ 0.86	1.66%	2,218.7 -
0.05	0.85%	1,517.1	0.05	0.69%	1,465.7	0.06	0.92%	1,594.5 -
3.20		506.7	2.48		614.4	2.96		563.0 -
-		0.3	-		0.5	-		23.1 -
-		-	-		-	-		- -
⁽²⁾ 0.84	0.85%	2,024.1	0.77	0.69%	2,080.8	⁽²⁾ 0.81	0.92%	2,180.6 -
								-

חשיפה של הבנק לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 בספטמבר 2016 (המשך)
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

עם דרישה עד חודש	מל חודש עד 3 חודשים	מל 3 חודשים עד שנה עד 3 שנים	מל שנה עד 3 שנים	מל 3 עד 5 שנים	מל 5 עד 10 שנים	מל 10 עד 20 שנים	מל 20 שנה
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית							
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
14,974.6	1,016.8	985.1	1,366.6	669.9	635.1	225.7	-
נכסים פיננסיים (1)							
136.2	658.9	568.1	2.7	1.2	1.3	-	-
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)							
22.8	3.1	20.6	-	-	-	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)							
-	-	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
15,133.6	1,678.8	1,573.8	1,369.3	671.1	636.4	225.7	-
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
15,873.5	487.6	623.9	693.5	861.4	384.4	40.2	-
התחייבויות פיננסיות (1)							
136.1	663.7	295.1	69.0	40.9	198.5	-	-
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)							
34.3	1.9	10.4	-	-	-	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)							
-	-	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
16,043.9	1,153.2	929.4	762.5	902.3	582.9	40.2	-
סך כל השווי ההוגן							
-	-	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים, נטו							
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית							
(910.3)	525.6	644.4	606.8	(231.2)	53.5	185.5	-
במגזר							
(910.3)	(384.7)	259.7	866.5	635.3	688.8	874.3	874.3
החשיפה המצטברת במגזר							

הערות לעמודים 58 עד 65:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימושו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 18 לדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- 1. למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- 2. ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- 3. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

31 בדצמבר 2015			30 בספטמבר 2015							
משך חיים	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	
ממוצע אפקטיבי בשנים	ממוצע אפקטיבי בשנים	ממוצע אפקטיבי בשנים	ממוצע אפקטיבי בשנים	ממוצע אפקטיבי בשנים	ממוצע אפקטיבי בשנים	ממוצע אפקטיבי בשנים	ממוצע אפקטיבי בשנים	ממוצע אפקטיבי בשנים	ממוצע אפקטיבי בשנים	ממוצע אפקטיבי בשנים
0.44	1.80%	18,654.2	0.54	1.96%	17,828.2	0.68	2.02%	19,891.1	17.3	
0.16		1,324.1	0.17		1,448.1	0.19		1,368.4	-	
-		6.6	-		8.7	-		52.2	5.7	
-		-	-		-	-		-	-	
⁽²⁾ 0.42	1.80%	19,984.9	0.50	1.96%	19,285.0	⁽²⁾ 0.65	2.02%	21,311.7	23.0	
0.42	1.09%	17,878.6	0.45	0.74%	17,326.4	0.43	1.00%	18,964.5	-	
1.41		1,346.5	1.20		1,475.6	1.40		1,403.3	-	
-		6.6	-		8.7	-		52.3	5.7	
-		-	-		-	-		-	-	
⁽²⁾ 0.49	1.09%	19,231.7	0.59	0.74%	18,810.7	⁽²⁾ 0.49	1.00%	20,420.1	5.7	

ז. חשיפת הבסיס

החשיפה בפועל ליום הדוח

להלן תיאור חשיפת ההון הפנוי בפועל, בהשוואה למגבלות הדירקטוריון:

מגבלת הדירקטוריון	כחלק מההון הפנוי ליום						
	ליום 31 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016	
	במיליוני ש"ח						
-	115.2%	117.6%	103.0% *	1,221.4	1,227.3	1,131.6	מיגזר שיקלי לא צמוד
(30%)/+30%	(16.3%)	(18.6%)	(6.4%)	(172.4)	(194.0)	(70.2)	מיגזר שיקלי צמוד מדד
(10%)/+10%	1.1%	1.0%	3.4%	11.4	10.5	37.7	מט"ח וצמוד מט"ח
	100.0%	100.0%	100.0% *	1,060.4	1,043.8	1,099.1	סך הכל

רגישות ההון לשינויים בשער חליפין

הבנק פועל בשוק המטבע בעיקר באמצעות עסקות ספוט ופורוורד הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של הבנק נמוכה. להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים. המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוז' מאזניים:

ליום 30 בספטמבר 2016

מטבע	התחזקות של 5%	התחזקות של 10%	החלשות של 5%	החלשות של 10%
במיליוני ש"ח				
דולר	2.0	4.1	(2.0)	(4.1)
אירו	(0.3)	(0.6)	0.3	0.6

ליום 30 בספטמבר 2015

מטבע	התחזקות של 5%	התחזקות של 10%	החלשות של 5%	החלשות של 10%
במיליוני ש"ח				
דולר	0.5	0.9	(0.5)	(0.9)
אירו	(0.1)	(0.2)	0.1	0.2

ליום 31 בדצמבר 2015

מטבע	התחזקות של 5%	התחזקות של 10%	החלשות של 5%	החלשות של 10%
במיליוני ש"ח				
דולר	0.4	0.8	(0.4)	(0.8)
אירו	(0.1)	(0.2)	0.1	0.2

הערות:

- (1) תרחיש עלייה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.
- (2) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.
- (3) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

סיכון נזילות ומימון

למידע בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה ביאור 8 לתמצית הדוחות הכספיים.

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

עיקר הנכסים הנזילים של הבנק, הכוללים מזומנים, פיקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופיקדונות מוניטריים) וניירות ערך, הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2016 ב- 6.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל- 5.8 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 6.2 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, מזה, יתרת המזומנים ופיקדונות בבנק ישראל הסתכמה ב- 5.3 מיליארד ש"ח וכ- 1.2 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל (ב- 30 בספטמבר 2015 – 3.7 מיליון ש"ח ו- 2.1 מיליון ש"ח, ב- 31 בדצמבר 2015 – 4.4 מיליארד ש"ח ו- 1.8 מיליארד ש"ח, בהקבלה).

יחס הפיקדונות לאשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2016, עומד על 135.3% בהשוואה ל- 125.4% ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 131.1% ביום 31 בדצמבר 2015. ב- 30 בספטמבר 2016 הסתכמו פיקדונות הציבור וכתבי התחייבות נדחים, בכ- 17.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל- 15.5 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 16.1 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015.

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. הבנק מנטר את היקף וריכוזיות המקורות על פי קריטריונים שונים, כגון גודל ומח"מ באופן שוטף, ומציב יעדים ומגבלות להיקף הפיקדונות הגדולים ולתמהיל המקורות בכלל.

במהלך תקופת הדיווח לא נדרש הבנק לבצע פעולות לעמידה ביחסי כיסוי והיחסים שנמדדו גבוהים מהנדרש על פי הוראות ניהול בנקאי תקין 221 ו-342.

בצד אלה ביחס למגזר המט"ח נקבעה במסגרת מודל "קצר/ארוך" במט"ח מגבלה על גובה ההפסד המקסימאלי בגין ייקור עלות גיוס מקורות במט"ח. כמו כן, נקבעה מגבלה על גובה ההפסד המקסימלי בגין שינוי הריבית במגזר השיקלי הלא צמוד במסגרת מודל "קצר/ארוך" בשקלים.

למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים - ראה פרק משנה "גילויים פיקוחיים נוספים" בפרק "מידע כספי" באתר האינטרנט של הבנק.

טבלת גורמי סיכון

במהלך תשעת החודשים של שנת 2016 לא חל שינוי בטבלת גורמי סיכון בהשוואה לטבלה שפורסמה בדוחות הכספיים לשנת 2015, למעט סיכון חקיקה ורגולציה שרמתו עלתה מ"קטנה-בינונית" ל"בינונית" לנוכח המשך התגברות הרגולציה, היקפה ותדירותה בכל הנוגע למערכת הבנקאית, לרבות בנושאי הליבה של המערכת וההיערכות הנדרשת לצורך הטמעתה של הרגולציה.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

<u>70</u>	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
<u>70</u>	הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

לא חל שינוי במדיניות החשבונאית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים שפורטה בדוחות הכספיים לשנת 2015.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

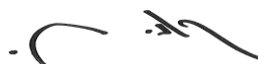
בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש דצמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח כספי, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר ע"י ה-PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחת בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 30 בספטמבר 2016 את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך תשעת החודשים של שנת 2016 לא חל כל שינוי בבקרה הפנימית על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

עופר סלפטר
סמנכל, חשבונאי ראשי

יעקב מלכין
מנכל הבנק

יוסי לוי
יו"ר הדירקטוריון

רמת גן, 10 בנובמבר 2016

הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי הצהרה

אני, יעקב מלכין מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק אוצר החייל בע"מ (להלן: "הבנק"), לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2016 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדוח הכספי⁽¹⁾. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דוח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דוח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדוח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו.
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון השלישי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי; וכן,
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יעקב מלכין - מנכ"ל

10 בנובמבר 2016

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

הצהרה

אני, עופר סלפטר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק אוצר החייל בע"מ (להלן: "הבנק"), לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2016 (להלן: "הדוח").

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.

4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדוח הכספי⁽¹⁾. וכן:

א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.

ב. קבענו בבקרה פנימית על דיוח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיוח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיוח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו.

ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיוח כספי שאירע ברבעון השלישי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיוח כספי; וכן,

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיוח כספי; וכן,

א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיוח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,

ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיוח כספי.

אין באמור לעיל לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

עופר סלפטר – סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

10 בנובמבר 2016

(1) כהגדרתם בהוראות הדיוח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".